DRAUGAS
ANTROJI DALIS
Šeštadienis, spalio 11, 1952

MOKSLAS ✶ MENAS LITERATŪRA

MIDWEST INTER-LIBRARY CENTER CHICAGO

DRAUGAS
PART TWO
Saturday, October 11, 1952

KOKIOS ENCIKLOPEDIJOS MUMS REIKIA?

Dr. JONS BALYS, Bloomington, Ind.

Spaudoje dažnokai pasirodo žinelės apie Lietuviškosios Enciklopedijos leidimo atgaivinimą Amerikoje. Dar neaišku, koks bus tos enciklopedijos po būdis ir apimtis, tačiau iš visko atrodo, kad bus perspausdinta ir tęsiama Lietuvoje "Spaudos Fondo" plačiai užsimota bendrinė enciklopedija, kurios ir gerose sąlygose per keliolika metu nei trečdalio nepavyko išleisti.

Tai būtų didelė klaida. Šiais laikais visi mokslai daro tokią didelę pažangą, kad kol išeina kokios 50 tomų enciklopedijos paskutinis sąsiuvinis, tai bent pusė pirmųjų tomų jau yra pasenę. Užtat šiandien daugiau tinkamos yra mažesnės atskirų mokslo šakų enciklopedijos negu bendrosios. Tad ir turime atskiras meno, muzikos, literatūros, teisės, valstybės mokslų, folkloro ir kitokias enciklopedijas.

"Sp. Fondas" Lietuvoje gal būtų tą enciklopediją leidęs 50 metų ir iki 100 tomų privaręs, nes gerai suorganizuota propaganda, svetimų kalbų mūsų žmonės mažiau temokėjo, negu tremtiniai, knygas skaitančių ir jas mylinčių buvo keleriopai daugiau, tad prenumeratorių buvo daug ir leidėjui davė gerą pelną. Tai kas, jei didelė straipsnių dalis buvo vertimai ir kompiliacijos iš visokių kitų enciklopedijų svetimomis kalbomis. Ko geresnio ir negalima buvo norėti, nes leidėjas labai šykščiai bendradarbiams teatlygindavo, rodos, vos po du amer. centu už spaudos eilutę.

Ko dabar mums reikia

Šiandien padėtis yra visiškai kitokia. Kas tik lietuviškai tepaskaito, tam jokia enciklopedija iš viso nebus reikalinga, jis jos nepirks ir neskaitys, o kas moka nors vieną svetimą kalbą, tas lietuviška kompiliacija nepasitenkins ir pasiieškos originalų.

Mums reikia enciklopedijos, duodančios tokius dalykus, kurių jokiose enciklopedijose svetimomis kalbomis nerasime, arba ten bus tik trumpos ir netiklios žinios. Trumpai ir aiškiai kalbant, mums reikalinga tik tokia enciklopedija, kuri būtų parengta vaduojantis šitokiu dėsniu: **viskas apie Lietuvą ir lietuvius visame pasaulyje ir visais laikais.** Ir nieko daugiau, jokių sieksninių straipsnių apie augštąją matematiką ir panašius dalykus, kuriais 99,9% visų skaitytojų nesidomi. Kam rūpės ypatingi matematikos ar biologijos klausimai, ar Amerikos indėnų kalbos, tas nueis į kurią viešąją ar universitetinę biblioteką, kurių yra pilna šiame krašte, ir galės pasiskaityti rūpimu klausimu ne vienoje, bet keliose naujausiose ar specialiai tai sričiai skirtose enciklopedijose.

Lietuvių Enciklopedija

Tad mums reikalinga ne 50 ar 30 tomų, bet tik kokių trijų (arba penkių, jeigu galima) tomų **Lietuvių Enciklopedija**, be jokio tarptautinio balasto. Reikia atsikratyti linkimo prie visokios tarptautinės mišrainės. Tokiame "Lietuvių Kalbos Vadove" irgi prikišta visokių tarptautinių žodžių ir paprasčiausių enciklopedinių dalykų, kuriuos kiekvienas žino. Pvz. ten aiškinama, ką reiškia "sovchozas", "SSSR", "JAV", "dėdė Samas"(!); yra "Azerbaidžianas", bet nėra "Alkupis", kurių Lietuvoje yra daug, tai senas ir idomus pavadinimas, susijęs su senovės lietuvių kulto vietovėmis. Psl. 331 yra 55 raktiniai žodžiai, bet nei vieno lietuviško, visi tarptautiniai!

Estu pavyzdys

Labai protingai padarė estų tremtiniai Vokietijoje, išrankioję iš savo bendrinės enciklopedijos atitinkamus straipsnius ir išleisdami tik du tomu, kurie duoda viską apie Estiją ir estus. Panašiai reikia ir mums padaryti. Reikia išrankioti iš "Sp. Fondo" enciklopedijos tik tuos straipsnius, kurie turi ką nors bendro su mūsų kraštu ir žmonėmis, juos papildyti, pataisyti ir pagilinti, parašyti naujų, pagaliau viską užbaigti iki "Z". Susidarys keli stambūs tomai labai vertingos medžiagos ir bus atliktas didelės kultūrinės svarbos darbas.

5 ar 50 tomų?

Žinant dabartines mūsų spaudos sąlygas, kiekvienam turi būti aišku, kad išleisti daugiau kaip kokius 3 ar 5 tomus lietuviško enciklopedinio leidinio komerciškai yra neįmanoma. Ir būtų visiems labai kartus jausmas, kai tokia enciklopedija sustotų vos pasiekusi "C" ar "D" raidės. Tiesa, kaikas perka pianinus tik kambarių papuošti, nors šeimoje niekas skambinti nemoka, tačiau dar nėra lietuvių tarpe tokios tradicijos, kad knygos būtų laikomos kambario papuošalu. Užtat didelė rinka liet. enciklopedijai negali būti. Aš pats lietuviškas knygas perku, tačiau 50 ar 30 tomų enciklopedijos neužsisakyčiau, ir ne tik dėl to, kad ji brangiai kaštuotų, bet svarbiausia todėl kad kukliame bute nėra pakankamai vietos ir reikalingoms knygoms padėti, negali išgalvoti kur dar vieną knygų lentyną galima būtų pastatyti, be to, dažnai reikia kilnotis iš vienos vietos į kitą, knygos daug sveria ir transportas brangus. O kai man prireiks kokių žinių, vistiek teks eiti į bibliotekas ir ten rūpimų klausimų pasitikrinti iš pirmųjų šaltinių, kurių lietuviška kompiliacija negalės pakeisti.

Planingumas kultūrinėse išlaidose

Gal kaikam atrodys, kad išleisti kelių dešimčių tomų lietuvišką enciklopediją būtų didelis patriotinis darbas, savotiška propaganda ir t.t., kurią visomis priemonėmis reikėtų remti, bandant išspausti lėšų ir iš sunkiai išspaudžiamų vietų (jeigu tokių yra), mušant į patriotizmo bugną. Mano nuomone, leisti pinigus spausdinimui lietuviškai išverstų straipsnių iš visokių enciklopedijų svetimomis kalbomis būtų tiesiog nusikaltimas, kai nėra iš kur paimti lėšų tokios pirmaeilės svarbos kultūriniams darbams, kaip mūsų tautosakos ar originalių mokslinių lituanistikos veikalų išleidimas.

Atrodo, kad ir vėl teko parašyti straipsnį, kuris kaikam nepatiks. Tačiau geriau iš anksto viską išsiaiškinti, negu vėliau gailėtis. **Jau laikas būtų leidėjams ir redaktoriams spaudoje aiškiai pasisakyti, ką ir kaip jie yra užplanavę daryti. Gal tada daugelis abejonių savaime atkristų. Spaudoje jau pasirodė visokių pasiūlymų, tad susidomėjimo ir svarstymo žmonėse netrūksta. Tai geras ženklas. Svarstykime toliau.**

KAZYS BRADŪNAS

NUOTRUPOS IŠ AMŽIAUS

Pranašas

Ant jo pečių didingai rymo sakalas,
Pro kojas pračiuožia žaltys.
Ir nežinai, ar jisai dainius aklas,
Giedąs kaip vyturys.

Ar įsikūnijęs į pranašą šėtonas,
Sėdis ant kaukolių krūvos —
O rankų rankos, tartum daigas plonas,
Iš požemių išnyra ant kalvos

Ir siekia, lenkias į jo pusę,
Tik nežinai, ar glostyt ar pasmaugt.
Vien saulė, jam į kaktą atsimušus,
Ateina ašarų nubraukt.

Kieno, kurio vardu atėjęs?
Ar iš vidudienio ar iš naktų?...
Tik ūžia, ūžia paskutinis vėjas,
Paskutinysis iš pietų...

Golgota

Surūdijusią, nuodingą vinį
Nukryžiuotan šimtmetin kalu.
Jo priešmirtinį alsavimą ugninį
Dar jaučiu ant mano tėviškės kalvų.

Dar girdžiu priešmirtinį jo šauksmą,
Aidintį iš girių glūdumos.
Ir, apsėstas velniškojo džiaugsmo,
Leidžiu kraują iš širdies gyvos.

Nauji LRD nariai

Visuotiniame susirinkime priimti šie nauji Lietuvių Rašytojų Draugijos nariai: 1. Pranas Kozulis, gyv. Toronto, Kanadoje, išleidęs eilėraščių rinkinį "Dulkės ežere", 2. Juozas Kralikauskas, novelių knygos "Septyni kalavijai" autorius, gyv. taip pat Toronto, 3. Romualdas Spalis-Giedraitis, gyv. Anglijoje, išleidęs feljetonų knygą "Trylika nelaimių" ir novelių rinkinį "Didžiosios atgailos" ir 4. Jonas Žmuidzinas, autorius stilizuotos prozos knygos "Ryto kranjas" ir poezijos proza "Pajūrio himnai, gyv. Montrealyje, Kanadoje:

LRD Garbės narys

Visuotiniame rašytojų susirinkime LRD garbės nariu išrinktas Lietuvai didžiai nusipelnęs anglų rašytojas ir žurnalistas Ernest J. Harrison, 79 m., gyv. 19, Mornington Ave., West Kensington, London, W. 14, England. Jau 35 metai E. J. Harrison anglų spaudoje nuoširdžiai gina Lietuvos reikalus; keliolika metų rašė ir leido anglišką biuletenį lietuviškomis temomis; parašė kelis veikalus apie Lietuvą, išvertė angliškai "Partizanus", "Genocidą", B. Sruogos paruoštą Lietuvių liaudies dainų rinktinę ir kt. Tai bene vienintelis pasaulyje anglas, kalbąs ir rašąs lietuviškai, vienatinę savo dukterį pakrikštijęs lietuvišku Aldonos vardu.

Ta proga pranešama, jog tremtyje gyvena šie dar Lietuvoje arba tremtyje išrinkti Lietuvių Rašytojų Dr-jos garbės nariai: Mykolas Biržiška, Vaclovas Biržiška, Vincas Krėvė, Mykolas Vaitkus ir V. Vydūnas.

Literatūros mecenatai

LRD susirinkimo nutarimu, asmenys, paaukoję Literatūros Fondui ne mažiau kaip 100 dolerių, gauna Literatūros Mecenato vardą ir atitinkamą pažymėjimą. Tie pinigai eina literatūrinėms premijoms arba vargan patekusiems rašytojams paremti. Literatūros Mecenato vardą ir pažymėjimą jau gavo Pranė Lapienė, gyv. Stony Brook, L. I., N. Y., paaukojusi $100, ir šeši Venecuelos lietuviai: Jurgis Bieliūnas 375 dolerių, Liudas Jablonskis 300 dol., Donatas Kikas 150 dol., Petrė Mikalauskienė 150 dol., Vladas Venckus 375 dol., Marius Zupkus 150 dol.

Kultūrinės paskaitos

Su spalio mėnesiu Chicagos Gamtos Istorijos Muzėjuje (buv. Field Muzėjuje, Lake Shore Drive ir Roosevelt Road) kas šeštadienį pradėtos laikyti paskaitos, dažniausiai iliustruojamos paveikslais, filmomis. Jų pradžia 2 val. 30 min. p.p., įėjimas nemokamas. Spalio 11 d. paskaita apie Navaho indėnus, spalio 18 d. keliautojas J. Monesmith pasakoja apie Afriką, spalio 25 d. B. Dees, trejus metus išbuvęs Japonijoje, pasakoja apie tą kraštą, lapkričio 1 d. gamtininkas A. Tyler Hull laikys paskaitą apie Amerikos laukinius gyvulius, lapkričio 8 d. M. Deusing rodys filmą apie Floridą, lapkr. 15 d. pulk. H. Kellems demonstruos filmą apie Artimuosius Rytus, lapkričio 22 d. — apie Egiptą, lapkr. 29 d. — Guatemalą.

KULTŪRINĖ KRONIKA

Andersono pasakų trečią leidimą perspausdino "Nemunas" Chicagoje. Ši laida paruošta fotografijos būdu. Viršelį piešė dail. A. Bielskis (atrodo, kad spaustuvėje neparinkus reikiamu dažų, rudoji viršelio spalva išėjusi kiek perblanki). Kadangi knygos autorius — pasaulinio garso, tekstas gausiai iliustruotas, o pats vertimas padarytas prof. J. Balčikonio, tai galima laukti, kad veikalas turės pasisekimo.

A. Valeišaitė ir L. Grigaliūnaitė, kurios Chicagoje turi Išraiškos Šokio studiją, ankstyba pavasari Kimball salėje pačios ruošia išraiškos šokio koncertą, kuriame be kitu dalyku bus atlikta trys numeriai iš prof. V. Jakubėno baleto suitos orkestrui, kuria autorius sudarė šią vasarą. V. Jakubėnas pakviestas tam koncertui kaip pianistas. Numatoma rimtos muzikos programa, dėl kurios sudarymo abidvi šokio solistės su kompozitoriu Jakubėnu jau dabar tariasi.

Prof. V. Jakubėnas vyksta į New Yorką ryšium su Pabaltijo muzikos simfoniniu koncertu, kuriame Jeronimui Kačinskui diriguojant bus atlikti du jo veikalai: "Rapsodija" ir "Legenda", iš Trečios Simfonijos. Be to, koncerte bus atlikti J. Kačinsko, V. Bacevičiaus ir J. Gruodžio kūriniai. Kadangi Gruodžio simfoninių kūrinių partitūrų tremtyje nėsama, o buvo norėta būtinai jo varda įtraukti į programa, tai koncerto vadovų užsakymu V. Bacevičius suinstrumentavo orkestrui vieną dalį iš Gruodžio sonatos "Lietuvoje".

Jurgis Savickis persiuntė "Terros" leidyklai naujausiąjį savo veikalą "Žemė dega". Knyga parašyta dienoraščio forma, apima daugiau, kaip 600 puslapių ir vaizduoja gyvenimą Pietų Prancūzijoje. Antro Pasaulinio karo metu, supintą su autoriaus išgyvenimais, įdomiais daugeliu nuotrupų iš mūsų krašto tragedijos. Knyga bus leidžiama dviem tomais, po 300 puslapių kiekvienas. Pirmasis "Žemė dega" tomas pasirodys kovo mėnesį.

Prof. A. Maceina atsidėjęs rašo naują studiją apie šv. Pranciškų. Knyga bus apie 400 puslapių. Jau trys ketvirtadaliai jos atsiųsta į JAV. Keletos savaičių laikotarpyje numato ją visiškai užbaigti ir tada turės daugiau laiko atsidėti žurnalistikai.

Vidurnakčio vargonai, naujausias Č. Grincevičiaus veikalas, jau surinktas "Draugo" spaustuvėje. Atspaudas nusiųstas dail. T. Valiui, kuris knygą iliustruoja. Leidžia Liet. Knygos Klubas.

Kazio Binkio "Lyrika", poezijos knyga, talpinanti visus žinomus mūsų poeto eilėraščius, paskelbtus abiejuose rinkiniuose — "Eilėraščiai" ir "100 pavasarių" ir periodikoje, greitu laiku išeis iš spaudos. Knygą redagavo Jonas Aistis. Prie jos išleidimo didžia dalimi prisidės Chicagos biržėnų klubas. Knyga skirta K. Binkio mirties dešimtmečiui paminėti.

Dr. P. Mačiulis gavo specialų laišką nuo rašytojo Giovanni Papini, kurio knygą — Popiežiaus Celestino laiškai — yra išvertęs į lietuvių kalbą. Papinio laiškas su lietuvišku vertimu bus spausdinamas veikalo įžangoje. Knygos rankraštis jau atiduotas spaudai. Leidžia Liet. Knygos Klubas.

Nobelio laureato — W. Reymonto romaną "Kaimiečiai" rengiasi perspausdinti Nemuno leidykla. Pirmas tomas, numatoma, išeis lapkričio mėnesį. Vertimas — F. Neveravičiaus. Iš viso bus 4 tomai.

K. Bradūnas

Kazys Bradūnas, vienas iš kūrybingesniųjų mūsų jaunųjų poetų, stipriai pasireiškęs "Žemės" antologijoje, išleidęs eilėraščių rinkinius: Vilniaus varpai, Pėdos arimuose, Svetimoji duona, Maras ir Apeigos. Kilęs nuo Alvito, dabar gyvena Baltimorėje. Spausdiname jo specialiai DRAUGUI atsiųstus eilėraščius.

A. Kučiūnas ruošiasi savo operinės studijos vakarui, kuris įvyks gruodžio pradžioje. Nuo šio rudens muz. A. Kučiūnas daugiau laiko pašvenčia duodamas privačias fortepiono ir bendro muzikinio lavinimo pamokas ir turi gana daug mokinių, ypač gabaus jaunimo.

Dail. Vyt. Ignatavičius baigė iliustracijas jaunimui skirtai knygai — Liudo Dovydėno apysakai "Naktis po Grigo Ratais", kuri pasirodys šių metų pabaigoje arba kitų pradžioje. Dail. V. Ignatavičius persikėlė gyventi į Clevelandą, kur yra ir jo šeima.

Sūnus Palaidūnas, Fultono Sheen parašytas veikalas, išverstas kun. J. Karaliaus, jau baigtas spausdinti. Belieka tik atspausdinti viršelį, kurį piešia dail. Viesulas.

K. Grigaitytė-Gaudušienė baigia paruošti naują savo novelių rinkinį. Bus apie 15 novelių. Knyga gali pasirodyti po kokio pusmečio.

Augštųjų Šimonių likimą, Jievos Simonaitytės romaną, 1935 m. laimėjusį pirmąją Lietuvos valstybinę premiją, išleido "Baltija". Knyga vidutinio formato, 437 puslapių. Leidžia "Terra".

Lietuvių Žurnalistų Sąjungos reorganizacinė komisija jau turi savo sąrašuose suregistravusi apie 125 narius.

Prof. Z. Ivinskis jau sugrįžo į Romą ir džiaugiasi, kad vėl galės darbuotis savo pamėgtuose archyvuose, rinkdamas medžiagą apie Lietuvą.

A. Dičiūtė, šalia darbo savo operetinėj studijoj, ruošiasi naujam savo rečitaliui.

Dail. A. Kurauskas iliustruoja pasakų rinkinį mokykliniam jaunimui, pavadintą "Verkiantieji gluosniai". Numatoma, kad jį pasirodys gruodžio pradžioje.

L. Dovydėno veikalą "Brolius Domeikas", 1936 m. laimėjusį Lietuvos valstybinę literatūros premiją, išleido "Terra".

Pietų Amerikos novelių rinkinys, paruoštas P. Gaučiaus, spaustuvėje surinktas ir laužomas į puslapius.

Stepo Zobarsko elementorių "Aušrelė" ofsetu perspausdino Patrijos spaustuvė Stamforde, Conn. Iliustracijos — keliomis spalvomis.

Mariaus Katiliškio prozos knyga "Užuovėja" jau renkama "Draugo" spaustuvėje. Leidžia "Terra". Numatoma pasirodys lapkričio mėnesį.

Antano Škėmos knyga "Šventoji Inga" jau spaustuvėje, tikimasi pasirodys kelių savaičių laikotarpyje. Leidžia "Terra".

"VILTRAKIŲ VAIKAI"

O. Tarvydaitė-Rozniekienė, Philadelphia, Pa

Jau išėjo iš spaudos P. Orintaitės-Balės Vaivorytės "Viltrakių vaikai", įdomūs kaimo gyvenimo vaizdeliai. Vyriausi knygos veikėjai tai Viltrakių vaikai. Vaizdžiai aprašoma ta aplinkuma, ypatingai gamta, kur tie veikėjai bresta, žaidžia ir įvairius savo amžių atitinkančius darbus dirba. Vaikų tipai gyvi, nesugalvoti, o iš tikro gyvenimo, iš mūsų žaliojo kaimo paimti. Todėl jie toki artimi, savi. Viltrakiukai — gamtos vaikai, jokių pašalinių įtakų nepaliesti, nesugadinti. Bet autorė jų neidealizuoja. Ji paliečia jų teigiamas ir neigiamas savybes.

Mūsų vaikams, vistiek kokiose sąlygose ir kur bebūtų, daugelio šios knygos (veikėjų) tipų — gražūs pavyzdžiai. Kaip vieningai jie atlieka savo darbus. Jie žino, kad tie ar kiti darbai priklauso tik jiems, ir be jų niekas kitas nepadarys.

Viltrakiukai yra nors ir mažiausio gyvulėlio draugai. Nors ir ima pagunda kartais pažaisti su jais, bet atsiminęs, kad ir jiems skauda — susivaldo. Simas, kartą suradęs kurmį, tyčia nerodo mažesniesiems, nes jie numarintų nekaltą gyvulėlį.

..."Jo akys šviesoje nemato, ir gintis negali, vargšas".

Tikra užuojauta, pasigailėjimas viens kito matyti ir tarpusavyje. Nors kartais ir pasitaiko ir aštresnį žodį paleisti, ar kokį pokštą iškrėsti, bet įpuolusiam į bėdą padeda, užjaučia. Piliukui labiau nesmagu pasidarė, net gaila, kad peržiauriai atkeršijo savo priešui, kam tas jo paties padirbtą malūną pavogė. "...Šaltu vandeniu tuoj numazgok... ir traukučiu uždėk — matysi, greitai išgis...", — ramina Pilius jam nusikaltusį nusidėjėlį kiek begalėdamas.

Jau nekalbant apie šios knygos kitas teigiamas savybes, "Viltrakių vaikai" verta dėmesio knyga pedagoginiu atžvilgiu.

(Knygą iliustravo P. Osmolskis, išleido PLB Vokietijos Krašto Valdyba 1952 m., pusl. 111, kaina $1.20).

Kas Dievo buvimą neigia yra ir nemoksliškas, ir neprotingas. — *Du Nouy*

A. Galdikas Prie Platelių ežero

MENO PARODOS IR MŪSŲ DAILININKAI

V. K. JONYNAS, Hollis, N. Y.

Kiekvienas menininkas-kūrėjas turi būti savoje specialybėje tam tikras išradėjas. Juo jis bus, jei pažins kas jau yra jo specialybėje išrasta, na ir jei turės vadinamos Dievo dovanos. Savo sumanymams realizuoti jis turi įgyti bent minimalias techniškas žinias. Kad visuomenė galėtų spręsti ar menininkas yra kūrėjas, ji taip pat turi nors iš dalies susipažinti su tos meno šakos jau atsiektais laimėjimais, atseit išradimais.

Su įgytomis žinomis, dailininkui atsiveria galimumai į kūrybinį pasaulį, o visuomenei į jo supratimą ir vertinimą. Neretai dailininkai nuklysta nuo šių dėsnių, prisišliedami prie kurios nors meno srovės bei tendencijų. Vieton būti savarankiškais ir nuoširdžiais savo meninio pasaulio reiškėjais, jie tampa, nelyginant, dulkių šluostytojai nuo svetimų išradimų. Kitaip tariant darosi tik geresni ar blogesni svetimų meno pasaulių imitatoriai arba meno amato adoratoriai. Nelaikoma kūryba tas, kuris neturi suformavęs ryškios asmenybės ir charakterio ir nesuradęs individualių priemonių jai išsakyti. Su meno istorija išsamiai nesusipažinus sunku visus niuansus išskirti bei nusakyti, kur yra visai originalus kūrinys ir kur tik kūrinių kartojami refleksai. Žinome, kad šiais laikais briliantų imitacija savo "grožiu" pralenkia tikruosius briliantus. Jiems nuo imitacijos atskirti reikia nemaža sugebėjimo ir patyrimo. Tas pats ir mene.

Spaudoje sukėlė diskusijų paskutinė Chicagoje įvykusi šešių dailininkų paroda. Atrodo, nesuklysiu į šią parodą pažiūrėjęs su lietuviškais matais ir lietuvio akimis.

Visų pirma noriu pareikšti savo pagarbą ir padėką mano buvusiems profesoriams **Adomui Varnui** ir **Ignui Šlapeliui**, nesileisdamas į šių mums gerai žinomų dailininkų kūrybos analizavimą bei vertinimą.

Parodoje pirmą kartą mačiau du Amerikos lietuvius, tai tapytojus A. Skupą ir M. Šileikį. Jų darbai padarė labai gerą ir rimtų meninių pajėgų įspūdį.

A. Skupas plačiu teptuku dusliais tonais (kiek primena Belgijos mokyklą) gražiu spalviniu sąskambiu ir kompozicija įtikinančiai apvaldė siužetą. Gaila, jis buvo išstatęs tik vieną darbą.

M. Šileikį būtų galima priskirti prie postimpresionistų. Subteliai ir jautriai su pilnai išgyventa nuotaika meistriškai sukūrė puikius tapybinius peisažus. Jo nervuotas teptuko pabraukimas, geras ir intensyvus koloritas, gražiai techniškai išgauta faktūra ir suvedimas, jį įveda į pirmaeilių mūsų tapytojų eiles. Kai kurie jo išstatyti parodoje darbai buvo puikūs muzėjiniai kūriniai.

J. Pautienių tenka priskirti prie mūsų Nepriklausomos Lietuvos pirmosios menininkų kartos pionierių. Žodžiu, tarp jauniausių pats vyriausias. Ilgą laiką nedraugavęs su teptuku, jį paėmė į ranką tik tremties metu, Vokietijoje. Teptukas jam buvo neparankus, jį pakeitė į špaktelį (tapyboje vartojamą peilį dažams nuskusti). Per šią priemonę J. Pautienius surado kontaktą su pačia tapyba. Parodoje išstatyti ar tik ne visi darbai buvo atlikti šia technika. Dalis jų jau buvo tikrai augšto meninio lygio tapybos kūriniai. J. Pautieniaus peisažai pasižymi konstruktyvia kelių pagrindinių spalvinių plėmų kompozicija. Šie plėmai atskirai praturtinti faktūrine ir spalvine skale. Dėl špaktelio stambumo paveiksle sąmoningai išleidžiama nereikalingos smulkmenos ir laimima kūrinio visuma bei jėga. Mane J. Pautienius nustebino jo daroma nepaprasta pažanga tapyboje.

Reikia sąmoningai užsimerkti, kad nepastebėti J. Pautieniaus tapybos darbuose jų įdomumo ir nediskutuotinos meninės vertės.

Jauniausias parodos dalyvis buvo tapytojas **V. Ignas-Ignatavičius**, kuris turėjo pradžiuginti ne vieną savo kūrybingumu. Jo darbai dvelkė šviežumu ir išsamiu spalviniu bei kompoziciniu sprendimu. Nevaržomas siužeto, Ignas-Ignatavičius buvo savo darbuose visur individualus kūrėjas su savo pasauliu ir koloritu. Neabejotini šio dailininko gabumai, verti ne tik didelio dėmesio, bet ir visapusiškos visuomenės globos. Jo piešiniai savo intuityviniu pajautimu ir laisva dikcija yra daug žadanti ir vertingi grafiniai kūriniai.

Parodai patalpos nebuvo tinkamos. Reikėjo vengti taip didelio paveikslų sugrūdimo, nuo ko nukentėjo estetinė parodos pusė. Nebūtų pakenkę, jei vienas antras tapytojas būtų greičiau atrinkęs savo darbus silpnesnių visai neišstatydamas.

Bendras šios parodos kūrinių meninis lygis niekuom nesiskyrė nuo eilės ruoštų meno parodų Lietuvoje. Tiesa, Lietuvoje dalyvaudavo didesnis skaičius įvairių sričių dailininkų, dėl ko parodos būdavo įvairesnės ir didesnės.

Parodoje nebuvo išstatyta didelių naujovių ir nepastebėta nepaprastų jieškotojų, bet jų mums visada trūko. Mūsų taria mieji modernistai priklauso daugumoje toms meno srovėms, kurios gimė daugiau kaip prieš 70 metų, todėl ir jų kūriniai bei pasaulis jau seniai visiems gerai pažįstamas ir nemodernus.

Ši ir eilė kitų parodų įgalintų visuomenę ir dailininkus pažangėti. Visuomenės parodytas paroda susidomėjimas ir konkretus dailininkų parėmimas yra pats svarbiausias faktorius. Ne retai mūsų dailininkai savo pra kaitu uždirba kasdieninę duoną fabrike. Kūrybai lieka laisvalaikis, kurį keli sunaudoja pramogoms ir poilsiui. Suprantama, kad su tokiais laiko trupiniais yra neįmanoma užsiimti kūryba, pilna to žodžio prasme. Jei lietuviška visuomenė ir toliau tokiu jautrumu paremtų savo dailininkus, tai vienam antram susidarytų galimumas bent vasarai pabėgti iš fabriko, susidurti su gamta ir meno problemomis.

Jei mes norime išlikti kaip lietuviai, tai tą atsieksime tik kaip kūrianti ir už savo dvasines vertybes kariaujanti tauta.

Šioje, už tautos kūrybinių gabumų ugdymą nuožmioj kovoj mum reikalinga visokeriopa visuomenės parama. Šį kartą visuomenė mus pradžiugino, teikdama vilties ir ateičiai. Manau, kad jų aplinkoje kabą įsigyti meno kūriniai jų savininkams teikia dvasinio peno ir džiaugsmo niūrioje kasdienybėje. Mums jie parodo apie svetimose sienose prisiglaudusį dar gyvą lietuvį.

MODERNAUS ŠOKIO STUDIJA
A. Valeišaitės ir Grigaliūnaitės-Lazauskieuės
3130 S. Halsted St.
Tel. CAlumet 5-9339
Priėmimai mokiniai: pirmad., antrad. trečiad. ir penktad. nuo 5 v. iki 8 v.v.

TV SERVICE All Makes
PORTSMOUTH 7-2985
AIRWAY RADIO AND TELEVISION CO.
PATYRĘ TECHNIKAI
• STEWART WARNER
• HALLICRAFTERS
• TRAVLERS
3740 W. 63rd St. CHICAGO, ILL.

TEISINGAS TELEVIZIJOS APTARNAVIMAS
Complete TV Service
Autorizuotas Philco aptarnavimas
Teisingas ir patikimas aptarnavimas visų išdirbysčių T. V. setų, radijų ir patefonų
PHILCO • ADMIRAL • ARCA
G-E • MOTOROLA • ZENITH
EMERSON • TRAV-LER ir kiti
17 metų patyrimas
$5.00 už aptarnavimui pašaukimą
1911 W. ELLEN DICKENS 2-4434

JŪS KVIEČIAMI APLANKYTI THE SHIP
Marinų valgomasis kamb. dabar yra atdaras
Business Men's Lunch patiekiamas kasdien nuo 11 val. ryto iki 2 val. po pietų — nuo 85c iki $1.00
Mes aptarnaujame pobūvius, bankietus, vestuves ir klubų susirinkimus — patalpinti galime 125 asmenis
APLANKYKITE "THE SHIP COCKTAIL LOUNGE"
THE SHIP 18 PULASKI ROAD CALUMET CITY, ILL.
Rezervuokite vietą tel. TOrrence 2-9680
Valgiai patiekiami iki 3 val. ryto. Atdara 7 dienas per savaitę

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI!

★

Mes kviečiame aplankyti mūsų prekybą ir palyginti mūsų prekių kokybę ir kainas, kad ir su "didžiųjų", ištisus metus besitęsiančių išpardadvimų kainomis. Per trumpą laiką ištisa eilė mūsų klientų įsitikino, kad mūsų prekės augštos rūšies, be užprašymo žemomis kainomis.

Leiskite mums patarnauti Jums vieną kartą ir Jūs liksite mūsų nuolatiniais klientais.

PAVYZDŽIAI:

5 dalių chromo virtuviniai stalai, Formica viršus	$49.50
Porcelano Gas Range (virimui krosnys)	$89.50
Šildymui krosnys, 4—5 kambariams (alyva ar gazu)	$69.00
Rašomieji stalai, Walnut ar Mahogany	$39.00
Knygoms spintos su stiklo durimis	$29.00
Šaldytuvai, Refrigeratoriai, Westinghouse 6 kubiškų pėdų	$199.00
Kilimai, grynų vilnų, žymiausių Amerikos fabrikų	$69.00
3 dalių miegamojo kamb. moderniški baldai, šviesios, Walnut arba Mahogany spalvos	$139.00
2 dalių svečių kambario, Nylon Frize, minkšti baldai	$139.00
Ant grindų pastatomos lempos	$16.00

Neleiskite sunkiai uždirbto dolerio veltui, pirkite tik įsitikinę perkamo daikto kokybe už realią vertę. Mes neprekiaujame menkaverčiais ar su brokų baldais, kad pirma pripildyti savo sandėlius, o vėliau skelbti "pigiuosius" išpardavimus ir mažiau nusimanančiam pirkėjui įkišti bevertį daiktą — aukšta kaina.

Teisingas patarnavimas ir be užprašymo kainos — mūsų įmonės tikslas ir obalsis.

PREKIAVIMO LAIKAS:

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais 9 val. ryto iki 9:30 vak.
Kitomis dienomis 9 val. ryto iki 6 val. vakaro.
Sekmadieniais 11 val. ryto iki 5 vakaro.

FURNITURE CENTER, INC.
ĮMONĖS VEDĖJAS JUST. LIEPONIS
3222-24-26 SO. HALSTED ST.
Telef. VICTORY 2-4226

Išpardavimas su 20% Nuolaida
Tiktai ribotam laikui

Mes parduodame visas mūsų aukštos rūšies prekes—baldus, kilimus, gazo krosnis ir visus gerai žinomų gamybų matracus ir spiruokles — su dideliais sutaupymais. Pirkite dabar ir sutaupykite.

Pirmad. ir Ketvirtad. atdara iki 9:30 val. vakaro

Southwest Furniture Company
6200 South Western Ave., priešais Sear's krautuvę
Lengvos išmokėjimo sąlygos tiesioginiai be jokios kredito įstaigos

Taupykite per Pašta!
Užtikrinta Apsauga ir Priede Geras Pelnas!

Nauji taupytojai yra mielu noru priimami. Dividentai kas pusė metų! Daug patarnavimų įskaitant paskolos namų pirkimui; žema kaina — skubus patarnavimas — ilgi išsimokėjimai.

CITIZEN'S FEDERAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
1542 Halsted Street Chicago Heights, Illinois

Tel. ofiso HE. 4-6699, rez. PR. 6-7332
DR. ANTANAS ALEKNA
(ALEKNAVIČIUS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1957 W. Garfield Blvd.
VAL.: 1—4 ir 6—9
šeštadieniais nuo 1 iki 4 val. p.p. išskyrus ketvirtad. ir sekmad

Tel.: Ofiso YA.7-6582, rez.RE.7-7868
DR. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West Cermak Road
VAL.: 1—3 popiet ir 7—8 v. vak. trečiad ir sekmad. ofisas uždarytas šeštad. tik nuo 1—3 val. popiet
Rezid. 3241 W. 66TH PLACE

Tel.: Ofiso HE 4-5849 rez. HE 4-2324
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val.: Pirm., Ketvir., Penkt. 1-4 ir 7-9. Antr. 1-5; Treč. ir Šešt. pagal sutarties

Ofisas ir rezidencija — YArds 7-3526
DR. G. J. BYLAITIS
Vidaus, vaikų, nervų gydytojas
DR. JONAS VALAITIS
Gydytojas ir chirurgas
4038 So. Archer Ave.
(prie California Ave., šiauryt. kamp.)
Val.: kasdien 6:30—8:30 p. m. Šeštad. 1—5 p. m.

Tel.: Ofiso WA. 8-3060, rez. CO.4-1187
DR. Z. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
10748 So. Michigan Ave.
VAL.: (išskyrus šeštad. ir sekmad.) Nuo 1 iki 4 v. p.p.; 7—9 v.v.
Šeštad. priima tik pagal susitarimą
Rezid.: 10838 So. Wabash Ave.

Tel. ofiso VI. 7-0600, rez. VI. 7-7303
DR. BR. GAIŽIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(pec akterų ligos ir akušerija)
4055 Archer Ave.
Kampas Archer California Ave.
VAL.: 2—4 ir 6—9 p.p.
Išskyrus sekmadienius

Tel.: Ofiso YA.7-1166, rez.DA.6-1126
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 West 35th Street
(kampas Halsted ir 35-tos gatv.)
VAL. 1—4 ir 6:30—8:30 p.p. kasdien išskyrus trečiadienius. Atidara šeštadieniais 1—4 val.
Rez. 3247 S. EMERALD AVE.

Tel. Ofiso FI 3-0660, buto CO 1-6190
DR. K. JABLONSKIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
101 N. Broadway
MELROSE PARK, ILL.
(Dr. W. V. Norak ofise)
Val. 6:30-9 val. vak., išskyrus sekm.

Of. GRovehill 6-4020, r. Hilltop 5-1560
Dr. Alexander J. Javois
(JOVAISAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 West Marquette Rd.
VAL: 2—4 p. p. ir nuo 6—8 v. vak.
Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį

Tel.: Ofiso PR.6-3838, rez. RE.7-9199
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
2500 West 63rd Street
VAL.: kasdien nuo 2—4 p.p. ir 7:30 iki 9 vak. Trečiad. ir šešt. uždaryta

GRovehill 6-1595
DR. ALDONA A. JUSKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9—12 ir 7—9 v. v. pagal susitarimą išskyrus trečiadienius
2422 West Marquette Rd.

Ofiso ir buto tel. OL. 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYOJAS IR CHIRURGAS
1336 So. 49th Ct., Cicero
Kasdien 10—12 ryte ir 5—8 v. vak. Šeštadieniais 10—2 v. ir 4—6 v. v.
Butas 1832 So. 49th Ct.

Telefonas: REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
PHYSICIAN and SURGEON
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
3925 West 59th Street
VAL.: 2—4 popiet, 6:30—8:30 vak. Trečiad. pagal sutartį.

Ofiso telef.: LAfayette 3-3210, jei neatsiliepia šaukite KEdzie 3-2868
DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 S. Archer Ave.
VAL.: Kasdien popiet nuo 12-2:30 v. Vak.: pirm., antr., ketvirt. 6-8:30 v. Trečiadienį tik susitarus.

Tel.: Ofisa YA.7-5557, rez.RE-74966
DR. FRANK C. KWINN
(KVIEČINSKAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1651 West 47th Street
LIGONIUS PRIIMA: Kasdien nuo 2 val. iki 4 v. popiet. Nuo 7 v. iki 8:30 v. v. išskyrus trečiad. ir šeštad. vak.

Tel. Ofiso GR 6-5399 PR. 6-4732
DR. A. MACIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 WEST 63rd Street
(kampas 63 ir Artesian)
VAL: 2—4 p. p. ir nuo 6—8 v. vak.
Treč. ir šešt. 2—4 p. p. Sekm. uždar.

Dr. Edward B. MURASKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2759 West 71st St.
(prie California Ave.)
LIGONIUS PRIIMA: kasdien nuo iki 4 ir nuo 7 iki 9 v.v. šeštad. nuo iki 4 v. treč.—pagal susitarimą
Susitarimui skamb. GRo. 6-1321
jei neatsiliepia Vincennes 6-3900.

DR. A. NARBUTAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2216 W. 24th St.
Priėmimo laikas pagal susitarimą telefonu
YArds 7-9778

Ofiso teleffonas Virginia 7-1886
DR. AL. RAČKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4204 Archer Avenue
VAL.: kasdien nuo 2:00 iki 8:00 v trečiad. ir sekmad. tik susitarus

Dr. Antanas Rudokas, O. D.
Tikrina akis; pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
4701 S. Damen Ave. Chicago, Ill.
Šaukite — YA 7-7381
Priima: vakarais 6 iki 9, šeštad.: 10 ryto iki 4; trečiad. ir sekmad. tik susitarus.

Tel.: Ofiso YA 7-0554, rez. MI 3-2880
DR. CHARLES SEGAL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 So. Ashland Avenue
(antras augštas)
OFISO VAL.: Nuo 10 iki 12 v. ryto, nuo 2 iki 4 v. p.p.; nuo 7 iki 8:30 v. v.

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Naujas adresas: 4255 W. 63rd St.
Ofiso Tel. REliance 5-4410
Rezid. telef. GRovehill 6-0617
Valandos: 1-3 P. M. — 6-8 P. M.
Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 So. Ashland Ave., Chicago
VAL.: nuo 2—4 ir 6—8; trečiad., šeštad. ir sekmad. tik pagal sutartį
Tel.: Ofiso YA.7-4787, rez. PR.6-1930
Jei neatsiliepia viršminėti telefonai šaukite: MIdway 3-0001

DR. FL. TALLAT-KELPŠA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
DR. E. TALLAT-KELPŠA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
5002 West 16th Street
Val.: kasdien 5-8 p.p., šešt. 2-4 p.p.
Tel. Ofiso TO 3-0959 Rez.: RO 2-2387
Jei neatsiliepia šaukit CEntral 6-2294

Tel.: Ofiso HE.4-2123, rez.PR.6-8484
DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
6255 South Western Avenue
VAL. kasdien 2—4 p.p. ir 6—8 vak
šeštad. 2—4 p.p. Trečiad. ir sekmadieniais uždaryta.

Tel. ofiso: DAnube 6-1125
Buto — WAlbrook 5-6691
DR. A. VALIS-LABOKAS
MOTERŲ LIGŲ GYDYTOJAS
3267 South Halsted Street
Val: 1 iki 4 v. p. p. ir 6—8 v. vak
Šeštadieniais 1—4 v. p. p.

Tel.: Ofiso PR.6-6446 rez.HE.4-3150
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2420 West Marquette Rd.
VAL.: nuo 2 iki 4 p.p.: 6 iki 8 vak.
Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį

Tel. Ofiso CA 6-0257, rez. PR 6-6659
DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 So. Halsted Street
Rezid. 6600 S. Artessian Ave.
VAL.: 11 v. r. iki 3 p.p.; 6—9 v.v.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel. YArds 7-1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis
Ištaiso
Ofisas ir akinių dirbtuvė
756 West 35th Street
VAL.: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8, trečiad. nuo 10—12; šeštad. 10—3 p.p

Egzaminuoja Akis — Pritaiko Akinius
DR. J. J. SMETANA, JR.
OPTOMETRISTAS
AKIŲ SPECIALISTAS
1801 So. Ashland Avenue
VAL.: pirmad. antrad. ketvirtad. penktad. 9:30—12; 1:30—8 v.v. trečiad uždaryta, šeštad. 9:30 iki 12; 1:30 iki 5 val. vak.
CAnal 6-0523. Platt Bldg.

Telefonas OLympic 2-4276
DR. P. ATKOČIUNAS
DANTISTAS
1446 So. 49th Court, Cicero
VAL.: antr., ketv. 10-12, 2-6, 7-9 pp penkt. 3—6, 7—9 p.p.
3147 S. Halsted St., Chicago
VAL.: pirm. treč., šešt. 3—8 p.p penkt. 10—12 ryte

DR. B. G. BRUZAS
DANTISTAS
Priėmimo valandos pagal susitarimą.
4003 Archer Avenue
Truputį į rytus nuo California
Tel. YArds 7-7772

DR. A. P. STULGA
DANTISTAS
2723 West 71st St.
Priėmimo laikas pagal susitarimą
Telefonas GRovehill 6-6785

DR. ANTHONY WILLIAMS
(VILIMAS)
DANTISTAS
6322 South Western Avenue
Priėmimo laikas pagal sutarimą telefonu.
Telefonas Grovehill 6-2649

APIE RAŠYTOJĄ KRYŽKELĖJE

J. Jankaus "Paklydę Paukščiai"

ST. TAMULAITIS, Chicago, Illinois

Antroji dalis straipsnio "Rašytojas Kryžkelėje", spausdinto mūsų dienraščio Literatūros priede. — Red.

Charakteristikos, psichologija, motyvavimas

Nūn grįžkime prie knygos veikėjų. Koks jų įteisinimas romane?

Rašytojas, vyr. "P. Paukščių" personažas, toli gražu, pilnai neįtikina mus savo psichologiniu realumu. Jo siela išeina kažkaip dvilypė. Ilgą laiką jis elgiasi ir rodosi, kaip daug gyvenime patyręs, gilių minčių apimtas (39 psl., 21-22 eil., I d.), stipriai literatūroje iškilęs ir kiek skeptiškai nusiteikęs 37—45 metų filisteris. Bet staiga paaiškėja, kad jam tėra tik 28 metai... Čia pat regime, kad jis mėgsta pigius erotinius įspūdžius (9 psl., 51-52 psl., I d. ir 8-9 psl., II d.), kad jo kalbos stilius, nežiūrint pasakytų aforizmų, primena eilinio valdininko kalbos stilių, kad jis prieš visas literatų taisykles rašo romaną iš čia pat bėgančio gyvenimo įvykių ir kad jo veizėjimas į pasaulį bei daiktų vertybes išeina ne toks jau gilus, kaip autorius mums primena.

Dar įdomiau, kuo paremta jo karšta meilė Daivai. Didelėmis mylimosios vertybėmis? Nepaprastu susižavėjimu? Atsakymu meilėn meile? Pastovia nuoširdžia draugyste? Tyliu abiejų būties kelių sutapimu?... Ne, ne tuo! Pirmiausia ši meilė paremta tik... žodžiais, už kurių slypi ne galingas jausmas, o drungna šilumėlė. Būdinga, kad tos *šilumėlės* naudai kalba intensyvūs jaunojo filisterio darbai naktimis prie naujojo epinio kūrinio, kuriam, kaip žinome, pirmiausia reikia dvasinės pusiausvyros ir laukujės ramybės.

Ne mažiau šios šilumėlės naudai kalba ir išvidinės Rašytojo nuotaikos: jo švelnus skepticizmas, jo erotiniai pokalbiai su šeimininke, jo žodžiai ir elgesys su pačia Daiva, tuoj puolant ją bučiuoti ir vis per arti atsisėdant "ant lovos krašto."

Dėl to gerokai keista, kad vėliau toji šilumėlė virsta didžiu gaisru ir laužu (nervų priepuoliu).

Kaip ir Kunigas, Rašytojas yra žmogus su įvairiomis mintimis. Bet, dėja, tos jo mintys veiksmo eigoje lieka tik... dialoginėmis frazėmis (vadinas, atskiru prielipu, puošmena, rože prie frako), neįstengdamos virsti nei viso kūrinio nei abiejų minėtų veikėjų idėjomis: anuo stipriu ir šventu įtikėjimu, kuris verstų veikėjus susikauti tikrais išblizgintais ginklais, o ne surūdijusiais ir barškančiais karo trofejais.

Kunigas romane gal kiek geriau išlaikytas, nors jo gyvenimo jaunystė ir pats galas suveltas keistan chaosan. Jis ima, štai, ir dėl kažko nusižudo. Bet jo luome tai būtų išimčių išimtis. Norėdamas šią išimtį meniškai įteisinti, autorius privalėjo pavaizduoti mums ne senyvą ir dievotą asmenį, o kokį nors jauną, ekscentrišką ir liberališkai nusiteikusį. Tuomet gal būtų kas išėję.

Antra, ar dera šitam giliai dievotam asmeniui tokia pikantiška ir niekinga kalba, kaip 68 psl., 18-22 eil. ir 68-69 psl. 28-1-3 eil. I-moje dalyje ir 48, 50 52 ir 79 psl. II-roje dalyje?...

Arba vėl: ar psichologiška, kad šis senas kunigas panūstų (Girininko epizode) pasakoti giliausią savo gyvenimo paslaptį mažai tepažįstamam 28 metų vyrukui (Rašytojui), aiškiai net primindamas (70 psl., I d.), jog ši medžiaga kaip tik gali derėti jo pr[illegible] romanui?...

Literatūriškai tematine prasme šis bendras Girininko ir Kunigo epizodas mums primena ne tiktai daugybę mažiau vykusių šios rūšies kūrinėlių lietuvių kalboje, bet ir Vienuolio "Paskutinę Vietelę", Alanto "Pragaro Prošvaistes", o ypač Putino "Altorių Šešėly", kur Liucės kapinių staigmena visai panaši Rašytojo staigmenai prie Daivos lavono.

Trečia: kiauriai žinodamas savo globojamosios giminaitės padėtį, ryšium su jos vyro žmogžudžio pabėgimu iš kalėjimo, kunigas nieko *aiškesnio* ir *ryžtingesnio* nedaro jai kuo nors pagelbėti. Jis tik filosofuoja, lošia šachmatais, rūpinasi breviorium, erzinasi Daivos išvykomis, pyksta ir... laukia, laukia. Laukia keistos, dar labiau nepagrįstos, savo savižudybės. Jis žudosi, visai užmiršdamas, jog jam, dievotam senam kunigui, liko nepalyginamai didesni gyvenimo dalykai: jo Dievas ir jo žmogiškoji kančia, giliai įprasminanti jo krikščionio gyvenimą.

Kaip personažo, Kunigo padėtis primena Ramunės padėtį. Ji neprasminga. Jo galėjo ir nebūti. Nuo to romanas nebūtų nukentėjęs, o tik pagerėjęs. Būtų atkritęs nereikalingas Girininko epizodas ir būtų atsimetę kai kurie ilgi ir nuobodoki (idem per idem) dialogai. O tuščią paliktąją vietą būtų užėmęs Aleksis, kuriam plačiau pasireikšti vis nebuvo galimybės.

Daiva po Rašytojo yra antroji centrinė romano figūra. Iš karto, tiesa, ji mus sujdomina. Ji geba giliau galvoti ir nuoširdžiau jausti. Visdėlto rezultate ji pasirodo beesanti tokia pati, kaip Ramunė, kaip jos motina (Girininko epizode) ir net kaip šeimininkė. Atseit, visai tokia pat savo lyties ir aplinkybių vergė (Weibchen, famella), gal tik kiek margumu margesnė. Gilesnių žmogiškosios asmenybės bruožų joje nebejusti.

Staigus ir visiškas jos kapituliavimas Viltrakiui (143 psl., I d.) ne pilnai pagrįstas, nors tūli motyvai autoriaus išlaužti ne iš piršto. Labiausiai neįtikėtina jos savižudybė. Dėl ko ji žudosi? Dėl seno mergininko Aleksio, kuris išvarė ją lauk? Dėl savo vyro Viltrakio, kurio ji šiuo metu stipriau nemylėjo? Mums atrodo, kad ji žudėsi dėl efekto, vadinas, dėl motyvo kuriuo pagrįsta didesnė romano dalis.

Užtat *Aleksis,* Ramunės meilužis, bus, regis, geriausiai pagautas. Tai grynas hedonistas, tai gyvenimo meisteris pilnatvėje. Apsukrus, turtingas, įdomus, elegantiškas ir svarbiausia daug neaušinąs burnos apie visokias augštas materijas. Jis žmogus, kuris turi patikti — ir patinka — visoms be išimties moterims. Nors vedęs ir turi vaikų, bet meilužių jam netrūksta. Pirmoji šio hedonisto psichologinė klaida, kad paklausęs efektų jieškančio autoriaus, nei iš šio nei iš to (be įvykio išnokimo), išvaro lauk Daivą, kurią prieš 2-3 dienas drauge su kitais Kauno smaližiais laikė "nuostabiu perlu". Antroji klaida, kad jis to pačio įvykių rikiuotojo staiga išsiunčiamas į užsienius. Šitokioms žuvelėms ir Kaune buvo pakankamai gilaus vandens. Į užsienius jos taip greit nenerdavo.

Viltrakis irgi gyvas *realus* žmogus, nors jo charakteris vėliau pereina į perdėjimą, į sudemoninimą, į tipinį modelį. Jis pilnas ambicijos, ryžtingumo, pasitikėjimo savimi ir liguisto pavydo. Bet staigūs — taip pat gerai neišnokę — jo šūviai į studentą mums pasirodo esą koktūs ir beprasmiai. Lygiai nenatūralūs jo ilgieji pašnekesiai bute su žmona (Daiva), kai čia pat lauke tyso nužudytojo lavonas.

V. Petravičius — Linų rovėjos

„Ryškių personažų stoka ligšiol tebepasilieka didelė spraga mūsų literatūroj... O mums reikia personažų, kurių vardai taptų bendriniais. Jie paryškins lietuvio charakterį, apie juos grupuosis skaitytojų mintys ir jausmai, apie juos kursis ideologija, jie taps jungiamomis mūsų tautos gijomis" (V. Mykolaitis - Putinas, 1937 m.).

Dialogai, stilius

Apie "P. Paukščių" dialogus tenka tarti atskirą žodį. Jie nuostabiai nevykę. Ir, svarbiausia, nevykę visais atžvilgiais. Stačiai nesinori tikėti, kad tai būtų to pačio, patyrusio ir gerai žinomo, autoriaus darbo vaisiai.

Pirmoji tų dialogų yda — jų nevaldymas. Kai kur jie pernelyg išdriekti. Kalba visi, kam reik ir kam nereik. Be to, ta kalba ne retai sukasi apie visiškai nereikšmingus dalykus, kurie neturi nieko bendra nei su pačiu veiksmu, nei su įvykiais, nei su intriga, nei su veikėjų charakteristikomis. Ištisi puslapiai galima būtų išleisti arba 4/5 sutraukti, ir niekas nuo to nepasikeistų (pvz. 65, 104, 109, 110-112, 134 psl. I d.; 153-162, 179-184, 192 psl., II d. ir t. t.).

Autorius užmiršta, kad, kiekviena nereikšminga proga naudodamas dialogą ("vaizduodamas"), stabdo veiksmą ir verčia skaitytoją peršokti ilgus tarpus.

Antroji yda — šie visi dialogai sustatyti pagal vieną nesudėtingą būdą ("receptą"). Jie išeina ne tiek iš veikėjų prigimties, įpročių ar esamų situacijų, kiek spontaniškai iš pačio autoriaus įsikalto dialoginio šablono.

Jei gerame meistriškame dialoge, atremtame į įvykio pobūdį ir į kalbančiojo individualybę, yra gana sunku atsekti autorių (nes jo asmeniškai žmogiškoji įtaka čia lyg ir pranyksta, užleisdama vietą kūrybiškajam momento išgyvenimui), — tai mūsų aptariamojo autoriaus atsitiktinai rasti veikėjų pašnekesiai tuoj liudija, kad tai Jankaus prozos dialogai. Kodėl? Todėl kad šie dialogai itin specifiški ir "jankiški". Tiksliau: jie *banaliai,* lengvapėdiškai ir kapotai *tiesmuki.*

Šis jų kapotas tiesmukumas savyje gal nebūtų perdaug blogas, jei jis bent dviem-trečdaliais būtų retesnis ir skiriamas tik tam arba kitam tiesiakalbiam personažui. Nūnai jis visuotinas. Jis taikomas visiems iš eilės veikėjams, nežiūrint jų amžiaus, išsilavinimo, nuotaikų ir lyties. Užtat — nenustebkite — jis primena mums "Flirtą gėlėmis": anuos dialoginius ružavus lapelius, su tiesmukais meilės klausimais bei atsakymais, kurie savo laiku, maždaug 1919-1932 m., buvo gana plačiai aptinkami Lietuvos gimnazisčių ir siuvėjų salionėliuose.

Trečioji yda, išplaukianti iš antrosios — dialogų nepsichologiškumas. Šios ydos negali išpirkti net toki du randami dialoginiai "erzacai": sukta kai kurių veikėjų kalba ir aštresni ciniški posakiai.

Palietę dialogų psichologiją, skubame paaiškinti, jog mes kaip tik nesame pedantiški šitų "tikrųjų" ir meistriškųjų dialogų garbintojai. Priešingai, mes linkę net apkaltinti tuos retus mūsų rašytojus ir kritikus, kurie, nūdienės dialoginės vaizdavimo manijos pagauti, yra panūdę blusinėtis po naujuosius mūsų prozos kūrinius, reikalaudami *absoliutaus* dialogo atitikmens psichologiniam, loginiam, sintaksiniam ir gramatiniam veikėjo kalbos momentui. Kaip sakant, mes nesame atkakius dialogo ir tikrovės sutapatinimo apologetai. Mes reikalaujame tik "maždaug".

Šis sušvelnintasis "maždaug" tuo labiau turi prasmės, kad juo parašyti du trečdaliai, o gal ir daugiau, mūsų klasinės prozos kūrinių. Pasaulinėje literatūroje su šituo vidutiniai įteisintu dialogu taip pat randamos ištisos dešimtys nemirtingų veikalų. Pasakysime aiškiai: šis vidutinis dialogas yra seniai įsipilietinęs ir įsiteisinęs. Jo pagrindai sunkiai nuverčiami.

O kodėl? Kur to viso įrodymas? Svarbiausias įrodymas čia glūdi tame, kad romano dialogas, lygiai kaip ir romano konstrukcija, nereikalauja su būtinumu griežto ir išbaigto savo tobulumo, nes *romanas nėra drama.* Romanas, nežiūrint kai kurių totalinių savo aspiracijų, visų pirma tebėra išlikęs epo veikalu. Būdamas gi epu, pirmoje vietoje jis paiso epinių elementų: geros įvykių pynės (fabulos), geros intrigos ir so-

(Nukelta į 4 psl.)

TADO BALČIONO

PRECIZIŠKAS LAIKRODŽIŲ TAISYMAS

2156 W. 23rd St.; YA. 7-0841

Laikrodžiai elektroniškai patikrinami ir atnaujinami. Atstovybės visose Čikagos lietuvių kolonijose. Darbo val.: 5-8 val. vak. Šeštadieniais nuo 10-8 val. vakaro.

THE STAR DENTAL & OPTICAL LABORATORIES

Akys apžiūrimos atsargiai ir pritaikomi tinkami akiniai su moderniškiausiais instrumentais.

Mūsų Optical Departmentas yra prižiūrimas

DR. E. S. MIROCHNA, O. D.

Protezija pataisoma ir pertiesiama jums belaukiant už žemiausias kainas.

144 S. PULASKI RD.

SAcramento 2-2449

Atdara nuo 8 iki 8

TOWN OF LAKE UTILITIES

Yra vieta, kur lietuviai apsirūpina baldais, namų reikmenimis, televizija ir radio geriausiomis išsimokėjimo sąlygomis!

OUTHEATS'EM ALL!

Enjoy a houseful of heat with so little fuel – Furnace volume heat for the price of a heater

MONEY BACK GUARANTEE!*

Siegler PATENTED AUTOMATIC OIL OR GAS HEATERS

Only Siegler's exclusive patented TWO-IN-ONE HEATMAKER does it—Compare before you buy any heater!

*Every cent of your MONEY BACK if your new Siegler heater doesn't deliver more and hotter heat at the floor outlet than any other comparable size heater regardless of make or price!

SEE YOUR NEAREST DEALER OR WRITE SIEGLER, CENTRALIA, ILL.

For proof – make the Siegler 'MATCH-TEST' at your dealer – See the BIG 4 patented INVENTIONS and plus features!

1–TROPICAL FLOOR HEAT 3–CARBON-FREE BURNERS 5–PORCELAIN ENAMEL FINISH
2–TWO-IN-ONE HEATMAKER 4–SIEGLER-MATIC DRAFT 6–CAST IRON CONSTRUCTION

Vladas Klash
K. of C. (Kolumbo Vyčių) narys 4-to laipsnio

TOWN OF LAKE UTILITIES

1800-02 West 47th Street

(kampas Wood Str.)

Tel. – LAfayette –3-7771

1952 NAUJI PLYMOUTH'AI

Pristatomi už $1,683.00

Su visais taksais

Važiuokite 1952 m. CHRYSLER'IU su 180 arklių jėgos motoru

100 NAUDOTŲ AUTOMOBILIŲ, KAIP NAUJŲ UŽ ŽEMAS KAINAS

Lengvos išmokėjimo sąlygos. Teisingas nemokamas patarnavimas leidimams ir apdraudai.

Balzekas Motor Sales, Inc.

4030 ARCHER AVE., CHICAGO 32, ILL. Telef. VIrginia 7-1515

a profitable reminder open a savings account this month

Gaukit du gerus uždarbius kasmet
Užtikrinkit taupymui apsaugą
Turėkit pinigų kai reikia

Pradėkit su $1 • Pridėkit kiek norite, kada norite

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1800 SO. HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS

Telefonas: HAymarket 1-2028

Valandos: Pirmadieniais, antradieniais ir penktadieniais nuo 9 ryto iki 4 valandai vakaro. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 3 val. p. p.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

SAVINGS INSURED UP TO $10,000

MUTUAL FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

MUTUAL FEDERAL SAVINGS REKORDAS...

* Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
* Nuo 1905 metų ši bendrovė pergyveno karus, ekonomines depresijas, panikas, ir krizes, ir savo taupytojams išmokėjo kiekvieną sutaupytą dolerį.
* Augštus dividendus išmokėjo visada be perstojimo.
* Partrauksim jūsų pinigus iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.

Nelaikykite — pradėkite taupyti šiandien!

ĮSTAIGOS VALANDOS: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 5 val. po pietų, Ketvirtadieniais nuo 9-tos val. ryto iki 8 val. vakaro, Trečiadieniais visai neatidaroma.

2202 W. Cermak Rd. • Chicago 8, Ill.

JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. • Tel. VIrginia 7-7747

APIE RAŠYTOJĄ RKYŽKELĖJE

(Atkelta iš 3 pusl.)

draus įtikinančio tų įvykių perteikimo — pasakojimo.

Dėl to, jei atsitinka, kad tūli prozaikai (pvz. Ramonas, Savickis) anų pagrindinių epinių elementų savyje stipriau nejaučia, jie iš bėdos gali savo kūriniuose kultivuoti meistrišką dialogą, puikų stilių, stipresnę idėją arba vykusią ironiją; bet tai dar nereiškia, kad šitie rašytojai (ir pagal juos galvoją kritikai) turi teisės būtinai reikalauti meistriško dialogo bei meistriško stiliaus ir iš kitų kūrėjų. Jie turi čia neužmiršti, kad ir su vidutiniškai įteisintais dialogais ir su vidutiniu stiliumi epinis kūrinys gali likti grožinės prozos šedevru.

Taigi, grįždami prie Jankaus, sakome: reikalas sukasi ne apie maksimumą, o tik apie minimumą, vadinas, apie aną „maždaug".

Šito privalomo psichologinio minimumo mūsų aptariamo kūrinio dialoguose šiuosyk kaip tik ir pasigesta. Įrodymų citatomis dėl vietos stokos neduosime.

Ketvirta yda — dialogai dialoge. Nors ši yda pati menkiausia, visdėlto ne visur ir ji toleruotina, nes daugiau ar mažiau ji klaidina pagrindinį knygos pirkėją — eilinį skaitytoją. Klaidina ne savo esmėje, o truputį per dažnu vartojimu.

Jei Daivos epizode šią ydą laikysime pateisintina, tai kitur ji nesunkiai ir bent dalinai (įvairumo dėliai) galėjo būti pakeista atpasakojamąja - dalyvių kalba. O dalyviais — bent šituo geru — mes ar nebūsime turtingiausia Europos tauta?

Bendra "dialoginė" išvada: Jankus padarė klaidą, išleidęs pasakojimo kamuolį iš savo rankų ir lengvapėdiškai atidavęs jį į romano veikėjų malonę. Antra: šios visos dialoginės ydos nebūtų taip stipriai ryškios, jei jos būtų užslėptos kitomis kūrinio dorybėmis, kurių, gaila, šiuosyk maža teatsirado.

Stilius

Apie Jankaus stilių nieko nauja negalima pasakyti. Jis lengvas, paprastas, trapus, dramatinis, be ypatingų išdailinimų ir rafinuotų puošmenų (kurios dėl savo perdėjimų ir išraitymų jau spėjo skaitytojui įgristi iki gyvam kaului). Apskritai, jo stilius toks, kad jis be jokių sunkumų gali būti panaudotas ir didesnio masto veikalams.

Rašytojas eina teisingu keliu, kreipdamas didesnį dėmesį į pačius svarbiausius prozinio kūrinio reikalavimus, o ne lenktyniaudamas su kitais literatais "sportinėse" išraiškos varžybose.

Bendras knygos pobūdis

Sutraukiant visa, kas buvo ankščiau kalbėta, peršasi tokios išvados:

1) "Paklydę Paukščiai" yra silpnas, net pats silpniausias, Jurgio Jankaus parašytas kūrinys.

2) "P. Paukščiuose" nėra būtampos.

3) Jame, kaip didesniame epiniame veikale, nėra ano būtino ir stipriau išgyvento turinio (anų stipresnių ir gaivalingų nuotaikų, dėl kurių autorius paprastai imasi plunksnos). Jis besielis, beidėjinis.

4) Veikalo charakteriai *daugumoje* plokšti, o dialogai, nors trumpi ir "gyvi", bet išdriekti, linkę į banalumą ir dėl to vietomis stipriai nuobodoki.

5) Veikalas nėra nei buitinis, nei epochinis, nei idėjiškai problematinis...Jis daugiau skirtinas prie psichologinių literatūros kūrinių. Bet, atsižvelgiant į jo turinio lėkštumą ir į jo psichologinį bei loginį tikrovės iškraipymą, jam vieta tėra šalia erotiškai kriminalistinio romano. Tinkamiausias jam pavadinimas — *nuotykinis pasakojimas.*

6) "P. Paukščiai", koki jie savyje yra, toli gražu, neverti, kad dingos tikram romanui išvidinės būtų plačiau aptariami ir smulkiau nagrinėjami. Platesnis mūsų aptarimas duotas tik dėl to, kad autoriaus, kaip rašytojo, vardas gerai yra visuomenei žinomas. Viso gi aptarimo tikslas: a) plačiau ir objektyviau informuoti reklamų bei draugiškųjų recenzijų suglumintą skaitytoją; b) nurodyti autoriui jo kūrinio trūkumus, primenant drauge jo augštesnę kūrybinę paskirtį; d) specialiai priminti kai kuriems asmenims, kad knyga negali būti laikoma syarbesniu mūsų grož. literatūros kūriniu, kaip tai bandoma daryti.

Ir, iš tiesų, jei pats autorius bent kuo nors mažu būtų skaitytojui ir kritikai priminęs, kad "P. Paukščiai" nėra jo meninis *credo* (pvz. pasirašydamas slapyvardę, neatžymėdamas knygos vardo šalia geresniųjų savo kūrinių), šie mūsų žodžiai būtų buvę nepalyginamai trumpesni ir nepabrėžti, nes tam tikra prasme jie būtų stengimasis priverti uždarytas duris. Nūngi, kai to nebuvo ir kai vienas žinomas rašytojas ("Dirvoje") skelbiasi, jog jam "veidas nušvitęs, knygą perskaičius", o kitas (Kanadoje) atranda joje net "moralinių dogmų reliatyvumo" sprendimą, — tada teko pasisakyti iš esmės.

J. Jankaus užlūžimas vidutinybėje

Jei kas paklaustų išprususio eilinio literatūros mylėtojo, koks yra geriausias Jankaus prozos kūrinys, šis aiškiai ir nedvejodamas atsakytų: "Geriausias Jurgio Jankaus prozos kūrinys yra "Egzaminai".

Ir ką gi — anas literatūros mylėtojas nė trupučio nesuklystų. Geriausias šio autoriaus prozos veikalas tikrai yra ne "Vientautų Berniukai", ne "Naktis ant Morų", ne "Pirmasis Rūpestis" ir ne "Paklydę Paukščiai", o tik prieš 13 metų išleistas romanas "Egzaminai".

Ką šis faktas byloja? Jis byloja, kad literatūrinėje Jankaus veikloje pastebėtas ir labai geras ir labai blogas bruožas. Geras — kad Jankus turi didelių įgimtų gabumų ir iš sykio pašoko į talentingesnių autorių eiles; blogas — kad jis jau keleri metai ne progresuoja, o tik... regresuoja.

Plačiau nesigilindami į šį dalyką, priminsime čia, jog su pasirodymu "Morų" (kurie savo esmėje yra ne kas kita, o tik publicistinėmis aktualijomis per sunktas literatūrinių pasakojimų rinkinys) Jankus aiškiai pasuko į vidutinybę. Tas pats reiškinys pastebėtas ir su antrąja jo knyga "Pirmasis Rūpestis", išėjusia 1951 metais. Šioji knyga lygiai mums nieko žymesnio nedavė, likdama paprastu ir eiliniu — nei šiltu nei šaltu — novelių rinkiniu. Iš 14 atskirų kūrinėlių joje tėra tik 3-4 geresnės apysakaitės, prašokančios bendrąją paprastumo ribą, būtent: "Velnio Bala" (spausdinta "Trm. Metuose"), "Draugai", "Tavo rankos švarios", na, ir iš bėdos "Tėviškė". Kitose novelėse nėra nieko, kas primintų įgudusio meisterio ranką ar šiokias tokias meistriškumo žymes. Dėl to nenuostabu, kad "P. Rūpestis" nebuvo 1952 metų pradžioje nei kritikų nei literatų tarpe diskutuojamas, kaip kandidatinis prozos leidinys, tinkąs į 1951 metų L. Rašytojų Draugijos premiją. Jis *visiškai tylomis* užleido šią garbę apysakai, kuri buvo irgi *ne be stambokų* trūkumų.

Trečios (po "Morų") Jurgio Jankaus veikalas yra mums gerai pažįstami "Paklydę Paukščiai".

Būdinga čia dar tai, kad stipriai išgarsėjusios J. Jankaus apysakaitės "Velnio Bala" ir "Namukas" yra parašyti gerokai anksčiau negu "Morai". Bendra išvada: su "Morais" J. Jankus pasuko nauju vidutinybės — stačiai literatūrinio dekadenso — keliu, kuris kiekvienam nuoširdžiam mūsų raštijos gerbėjui kelia susirūpinimo.

(Nukelta į 5 pusl.)

SOPHIE BARCUS
Iš WGES stoties — Banga 1390
PIRMAD. IKI PENKTAD.
8:45 iki 9:30 vol. ryte
ŠEŠTAD. 6:30 iki 9:30 val. ryte
LIETUVIŠKOS VAKARUŠKOS
iš tos pat stoties PIRMADIENIO
vakare nuo 7 iki 8 val.
RADIO PROGRAMA
7121 SO. ROCKWELL ST.
Chicago 29, Ill. HEmlock 4-2413

SIUVAMOS MAŠINOS
ir
RAŠOM. MAŠINĖLES
gaunamos geriausiomis sąlygomis.
ARCHER SIUVIMO CENTRE
4170 S. Archer BIshop 7-1045
Perka, taiso, elektrifikuoja!

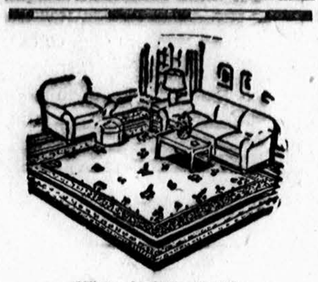
Užsisakykite baldus
tiesiai iš lietuvių dirbtuvės
Pas mus galite nusipirkti įvairių rūšių baldus, namų reikmenis: šaldytų baldus, namų reikmenis: salionc setus, miegamųjų setus ir kitus baldus.
ARCHER AVENUE FURNITURE CO.
Sav. JUOZAS KAZIKAITIS
4140 Archer Avenue
Tel. LAfayette 3-3516
Prieš įsigydami baldus patikrinkite pas mus, gal jums bus ekonomiškiau užsisakyti tiesiai iš mūsų dirbtuvės. Jei pageidaujate, galėsime duoti ir kreditan.

VESTUVINĖS NUOTRAUKOS
Aukštos Rūšies Fotografijos
MŪSŲ SPECIALYBĖ
Precin Photo Studio, Inc.
EDVARDAS J. ULIS, Sav.
4068 Archer Avenue
Telefonas VIrginia 7-2481

PRECIZINIS TELEVIZIJOS IR RADIJO
APARATŲ TAISYMAS
Sąžiningas ir garantuotas darbas. Aparatai nemokamai paimami ir pristatomi į namus.
DARBO VALANDOS: 6 v.v.—10 v.v.
Šeštadieniais: 8 v. ryto—10 v. vak.
M. RIMKUS, 4119 So. Francisco.
Telef. YA 7-1099

STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMAMS PRISTATOME VISOKIŲ RŪŠIŲ MEDŽIAGĄ

CARR MOODY LUMBER CO.
STASYS LITWINAS, Prez.
3039 So. HALSTED ST.
Tel. VIctory 2-1272
APKAINAVIMĄ IR PREKIŲ PRISTATYMĄ TEIKIAME NEMOKAMAI
RAŠTINĖ ATIDARYTA kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 3 val. vakaro

NUO UŽSISENĖJUSIŲ
Skaudančių Žaizdų
IR ATVIRŲ ODOS LIGŲ!
Tie, kurie kenčia nuo SENŲ ATVIRŲ ir SKAULŽIŲ ŽAIZDŲ, jie negali ramiai sėdėti ir naktimis miegoti, nes jų užsisenėjusios žaizdos niežti ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų atvirų ir skaudančių žaizdų, uždėkite DEGULO Ointment. Jo gydomos ypatybės palengvins jūsų skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti naktį. Vartokite jį taipgi nuo skaudžių nudegimų. Jis taipgi pašalina niežėjimą ligos, vadinamos PSORIASIS. Taipgi pašalina peršėjimą ligos, vadinamos ATHLETE'S FOOT, sustabdo džiovinimą odos ir perplyšimą tarppirščių. Jis yra tinkamas vartoti nuo džiūstančios ir suskilusios odos. Jis yra gera gyduolė nuo visų išviršinių odos ligų. LEGULO Ointment suteiks jum pagalbą nuo nuvargusių, perštamų ir niežinčių kojų. Legulo Ointment yra parduodamas po 75 ct., $1.25 ir $3.50. Pirkite valstinėse Chicago ir apylinkėse ir Milwaukee, arba atsiųskite money orderį į —

LEGULO, Department D
5618 W. Eddy St., Chicago 34, Ill.
MUlberry 5-3694

REMKITE "DRAUGĄ"!

Kiekvienas nori pinigų, vienok pinigai neauga ant medžių
Taigi ATIDARYK TAUPYMO SĄSKAITĄ ŠIANDIEN pas BRIGHTON savings ir taupyk reguliariškai ir pelningai. 3% normalus pelnas, išmokamas du kartu į metus. Indėliai yra apdrausti iki $10,000.
Brighton Savings and Loan Ass'n
4071 Archer Ave. į vakarus nuo California Ave.
CHARLES ZEKAS, Sec'y
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Antrad., Penktad. ir Šešt. 9:00 ryte iki 4:30 p. p.
Trečiad. 9:00 ryte iki 12:00 v. d.
Ketvirtad. 9:00 ryte iki 8:00 vak.

TELEVIZIJOS IR RADIO PARDAVIMAS IR TAISYMAS
DAINA TELEVISION COMPANY
(qualified engineers' service)
3120 S. Halsted Street DAnube 6-6887

One World Insurance Agency
VIENINTĖLĖ LIETUVIŠKA ĮSTAIGA SOUTH SIDĖJE, KURI PATARNAUJA VISOKIŲ RŪŠIŲ APDRAUDOSE!
Mes atstovaujame atsakomingas apdraudos kompanijas, todėl kiekvienas mūsų klijentas visados apsaugotas, jei kam įvyksta kokia nelaimė.
FIRE—AUTOMOBILE—LIABILITIES—PREVENTION IR ACCIDENTS.
6322 SOUTH WESTERN AVE. Telef. PRospect 6-5162
Agentūra yra CHAS. P. KAL priežiūroje

SEGHETTI TRAVEL BUREA
2451 So. Oakley Ave. CHICAGO 8, ILL. Tel. YArds 7-3278 ir 79
KELIONĖS:

LĖKTUVAIS, GELEŽINKELIAIS, AUTOBUSAIS, LAIVAIS
Parūpiname bilietus, viešbučius ir sutvarkome visus su kelione surištus dalykus. TURIME LIETUVIŲ SKYRIŲ. Pildome atidevitus. Kelionės planuokite iš anksto kitiems metams. Anksčiau užsisakykite bilietus kaip lėktuvais taip ir laivais, tai būsite tikri, kad tikrai gausite vietas. Pirkdami bilietus pas mus nemokėsite brangiau ir išvengsite laiko sutrukdymo, nes nereikės lankytis nei į geležinkelio stotį ar aerodromą, nes visa tai atliksite vienoje vietoje — PAS MUS.

"Mes Radome Geriausią Vietą TAUPYMUI!"

TAIP SAKO suvirš 10,000 taupytojų, kurie pasirinko District Savings bendrovę... Kur kiekviena sąskaita yra apdrausta iki $10,000.00.. ir kur sutaupos neša aukštą dividendą...

District Savings and Loan Association
3236 S. Halsted St., Chicago 8

PROOF YOU CAN SEE... DuMont gives you more!
THE NEW **DuMont Clinton** TELESET*
ONLY $199.95**

DuMont CLINTON
17-inch rectangular DuMont tube. Contemporary *all-wood* cabinet with modern Plextone finish in bracken brown or blond. Built-in antenna.

DuMont BEVERLY
21". Fine mahogany or limed oak veneers. Built-in antenna.
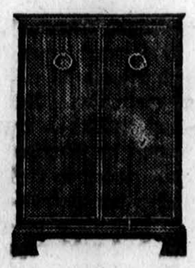
DuMont WAKEFIELD
21". Fine mahogany or limed oak veneers. Built-in antenna.
FULL DUMONT QUALITY AT LOWEST PRICE!
- FARTHER, CLEARER PICTURES! BETTER TONE! UHF PROVISION TOO!
- CUSTOM-CRAFTED CABINETS at every DuMont price!
- "PICTURE GUARD" checks interference!
- NEW ELECTRONIC CIRCUITS perfect the picture!
- DU MONT SELFOCUS* TUBE. Automatic focus!
- MATCHED SIGHT AND SOUND!

*Trade Mark
DU MONT
First with the Finest in Television
No extra charge for Federal Excise Tax and Warranty or mahogany finish. Limed oak and blond model prices slightly higher. Prices subject to change

TELEVIZIJOS
LENGVAIS IŠMOKĖJIMAIS
Jums visados apsimokės pirkti televizijos aparatą iš patyrusios, sąžiningos krautuvės — iš BUDRIKO, kur yra užlaikoma 3 patyrę mechanikai ir kur Televizijos parsiduoda geriausių išdirbysčių nauji modeliai su pilna garantija.
Priimame mainais jūsų radiją, gramofoną, armoniką, pianą ir duodame didelę nuolaidą.
Jeigu jūsų TV neveikia, patelefonuokite VIctory 2-9542, Budriko mechanikas jums sąžiningai sutaisys.
JOS. F. BUDRIK, Inc.
3241 So. Halsted Street Telef.: VIctory 2-9542
Krautuvė atidaryta pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais iki vėlumos. Nedėliomis — uždaryta.
Budriko Radio Valanda leidžiama kiekvieno ketvirtadienio vakare nuo 6 iki 7 val. vakaro iš stoties WHFC, 1450 kilocycles.

TAUPYKITE SAUGIAI IR PELNINGAI!!
Mes kviečiame lietuvius pasidėti savo taupomus pinigus į Chicago Savings and Loan Association, kuri yra proporcionaliai viena iš smarkiausiai augančių taupymo įstaigų visoj Chicagoj. Pas mus kiekvieno taupomi pinigai yra pilnai apdrausti iki $10,000.00 by an Agency of the United States Government.
Chicago Savings suvirš 28 metai kaip saugiai ir pelningai teikia visiems teisingą ir mandagų patarnavimą. Ji iš anksto neprižada, bet visada išmoka aukštą dividendą.
MŪSŲ TURTAS SIEKIA ARTI DEŠIMTIES MILIJONŲ DOLERIŲ ($10,000,000.00)
CHICAGO SAVINGS and LOAN ASSOCIATION
6234 South Western Ave. Chicago Phone GRovehill 6-7575
JOHN PAKEL, President
LIETUVIŠKA ĮSTAIGA
Valandos: Pirmadieniais nuo 12 iki 8 val. vakaro. Antradieniais ir penktadieniais nuo 9 iki 4 po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 ki 8 vakaro. Trečiadieniais uždaryta visą dieną. Šeštadieniais nuo 9 ryto iki 2 po pietų.

Apie rašytoją kryžkelėje

(Atkelta iš 4 pusl.)

Jurgio Jankaus talentas

O susirūpinti tikrai yra kuo.

Su šitokiais prozaiko gabumais, kokius savyje slepia J. Jankus, rašytojų mes turime nedaug. Jie mums itin brangūs. Brangūs dėl to, kad tik iš šitokių („neišsidirbusių", o „pateptais" gimusių) kūrėjų dažniausiai išeina didieji literatūros talentai: talentai, kurie verčiami į kitas kalbas, kurių rašytiniu žodžiu gėrisi milionai ir kurie geriau už visą 10-tį diplomatų išgarsina savo tautos vardą užsieniuose.

O kad Jankus apsigimęs rašytoju — ir tai didelių, įžymiu rašytoju — rodo tas neištrinamas faktas, jog ir blogiausiuose jo darbuose, nežiūrint mažesnių ar didesnių dėmių, justi spontaniškumas, pasakojimo natūralumas, literatūrinis skonis ir noras (išvidinis būtinumas) kurti.

Ne be reikalo galima čia viešai Jurgiui Jankui tarti:

Mielas Kurėjau! Tik ne Tau rašinėti šitokias knygas, kaip "P. Paukščiai". Tik ne Tau užlūžti vidutinybėje ir trūnyti asmeniniame lietuviškos prozos dekadense. Likimo Tau skirta daug augštesni ir daug platesni darbai, nes esi iš daugelio pašauktųjų retas išrinktasis.

Rašyk mažiau, bet geriau. Kreipk didesnį dėmesį į nuosaikiai sau nepalankias, negu į šlovinančiai palankias kritikas. Nuolat progresuok, atseit, siek sunkiai pasiekiamų viršūnių. Pats gi gerai žinai, kad be progreso net su didžiausiais gabumais stovėsi vietoje ir liksi didelis savo menkystėje.

J. Jankaus ateities keliai

Kyla klausimas, ką gi konkrečiai turėtų šiuo metu J. Jankus daryti, jei jis mėgintų po anų trijų neperdaug vykusių knygų apsigalvoti. Mūsų supratimu, jam prieš akis stovi trejopas kelias, vedąs *maždaug į tą patį* literatūrinį tikslą.

Pirmasis kelias (reikalaująs daugiausia pastangų ir visų jėgų įtempimo) yra "nebuitinė" J. Jankaus kūryba: duoti gerų, gilių ir stipriai meniniai įteisintų psichologinių, idėjiniai problematinių, sociologinių ar net lyriškai idealistinių kūrinių. Šis kelias, žinoma, pareikalautų iš autoriaus didelio idėjinio kraičio, stiprių vidinių (kontempliacinių) išgyvenimų, aštrios savikritikos ir tvirtos beatodairinės pažangos. Trumpai: jis pareikalautų *nuoširdaus* ir nedviprasmiško susikoncentravimo pasirinktųjų temų labui.

Pagal autoriaus norą ar kapriza, šis jo romanas galėtų, žinoma, išeiti net iš dalies su kriminalistikos ar stiprios erotikos motyvais. Bet tokiu atvėju jis turėtų duoti teisingą dalykų vertinimą ir būti itin stipriai nušviestas meninių išgyvenimų šviesomis, kaip tai pvz. atsitiko su visiems žinomu pusiau kriminalistiniu Dostojevskio kūriniu "Nusikaltimas ir Bausmė" ir su stipriai erotiniu Stef. Žeromskio romanu "Nuodėmės Istorija".

Rašydamas pagal šią tematiką tik vidutinius arba silpnus (tokius, kaip P. Paukščiai") kūrinius, Jankus darytų ir sau, ir mūsų naujajai literatūrai grynus nuostolius. Šitie "quasimodo" romanai autorių, kaip kūrėją, galutinai sužlugdytų. Nes *„kas gali būti literatūroje blogiau, kaip knyga su naiviais pusinteligenčio filosofavimais, su banaliomis kalbomis ir lėkštais protavimais neva rimtų personažų lūpose!"* (V. Mykolaitis - Putinas, 1937 m.).

Antrasis kelias, truputį lengvesnis ir, iš visko atrodo, Jankui artimesnis, yra buitinė kūryba: duoti gerai išbrandintų lietuviškosios būties romanų su epochinėmis — nūdienio ar kito laikotarpio — nuotaikomis bei įvykiais.

Parašyti su puikia ir Jankui būdinga intriga, su sodriu pasakojimu ir su vykusiais charakteriais (kaip tai atsitikę buitinėje novelėje "Velnio Baloje" arba miestietiškosios buities apysakoje "Namukyje"), — šie romanai Jankaus vardą pastatytų šalia pačių didžiųjų mūsų literatūros šulų. Vėliau, įgijęs dar didesnio patyrimo ir įtempęs visas savo jėgas, autorius galėtų mums duoti net tokių buitinių epopėjų, kaip Reymonto "Kaimiečiai" arba Tolstojaus "Karas ir Taika".

Iš viso, „mūsų literatūra artimiausiu laiku turėtų sukurti tokių veikalų, kuriuose lietuvio charakteris būtų sutelktas, sukristalizuotas ir kurie lietuvį parodytų įvairiose gyvenimo situacijose — kenčiantį, mylintį, kovojantį, pralaimintį ir laimintį... Nebūtinai veikale piešiamas per sonažas turėtų būti pavyzdingas ir teigiamas, pakanka, jei jis bus gyvas ir gyvai autoriaus pajaustas" (V. Mykolaitis, 1937 m.).

Trečiasis kelias

Trečiasis Jurgio Jankaus kelias — pasakojimų ir pasiskaitymų literatūra (adventure narratives, Unterhaltungsliteratur). Ši prozos rūšis, nors ir stovi arčiausia pritaikomosios literatūros, vis tik nesunkiai gali išsilaikyti ir grynosios, meninės, kūrybos rėmuose. Lietuvių raštijoje — daugiausia per kritikų apsileidimą! — ji tebėra pamiršta, leidžiant (1925-1944 m.) vidutiniam mūsų skaitytojui misti verstiniais dviličiais kriminalistikos ir nuotykių romanais. Mat, beveik visiems mūsų rašytojams šioji literatūra yra "per žema" (kaip buvo per žemos Amatų Mokyklos tūkstančiams miesto ir kaimo ponaičių); jie visi veržiasi į klasikus, neretai profanuodami klasiškosios literatūros vardą.

Gerai meniškai apdoroti, šie visi pasakojimai — šios įdomios apysakos, šie patrauklūs nuotykiniai skaitymai — liktų mielai gaudomi kiekvieno be išimties skaitytojo ir — nota bene — lengvai konkuruotų nuobodokus ir sunkokus psichologinius ar buitinius kūrinius. Mes nenustebtume, jei ilgainiui šie Jankaus veikalai būtų verčiami į svetimas kalbas ir išgarsintų rašytojo vardą toli už jo tautos ribų. Geriausias tam pavyzdys — amerikiečių rašytojas Jack London.

Galutinė išvada: Jurgis Jankus šiuo metu stovi kūrybinėje kryžkelėje. Kiek tai priklauso nuo literatūros kritikų, reik viską daryti, kad jis nenueitų Jurgio Savickio ir daugybės kitų keliais, kurie, iš sykio parodę didelį talentą, vėliau neprogresavo ir užlūžo vidutinybėje.

Alegoriškai išsireikštume: prozinis Jurgio Jankaus laivas, vežąs brangų krovinį, turi veikiai būti nustumtas nuo smėlėtų seklumų ir vėl paleistas į plačiuosius bei giliuosius lietuvių literatūros vandenis.

Komunizmo studijos

Duquesne universitetas Pittsburghe, Pa., kur dirba ir mūsų prof. K. Pakštas, šiais mokslo metais, kaip ir pernai, turi Institutą Komunizmo klausimams, kur būsimieji vadovaujantieji asmenys supažindinami su komunistų partijos metodais.

PATIKSLINIMAS

Audriaus sakiniuose apie Balio Rukšos poeziją spalio 4-tosios Kultūriniame priede įsibrovė šis netikslumas: atspausta — "Muzikinis elementas esmiškai jokiai poezijai nėra naudingas ar kenksmingas, tačiau poeto atneštas minties kūrybon tampa sveikintinu,..."; turėtų būti: "Muzikinis elementas esmiškai jokiai poezijai nėra naudingas ar kenksmingas, **tačiau atneštas minties poeto kūrybon** tampa sveikintinu..."

PARDUODAME ANGLIS IR PEČIAMS ALIEJŲ
PERKRAUSTOME BALDUS
Patarnaujame gerai ir pigiai

STASYS FABIJONAS
2146 SO. HOYNE AVE.
Tel. VIrginia 7-7097

• TELEVIZIJA • RADIO • ŠALDYTUVAI • SKALBIAMOS MAŠINOS • LYGINTUVAI • (IRONERS • PLOKŠTELĖS (RECORDS) • NAMŲ REIKMENYS IR T.T.
WEISS APPLIANCE
PILNAS TELEVIZIJOS IR RADIO APTARNAVIMAS
4057 South Archer Avenue
Tel. YArds 7-8666, Chicago 32, Ill.

Kiekvienas privalo taupyti geresnei ateičiai.

Kad rūpesčiai ateitimi būtų mažesni, reikia taupyti saugioje įstaigoje.

Taupykite Standard Federal Savings & Loan Association — saugiausioje taupymo įstaigoje.

Turtas — $30,000,000.00
Atsargos Fondas — $3,000,000.00

JUSTIN MACKIEWICH, Prezidentas

Įstaigos valandos: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 4 val. po pietų.
Ketvirtadieniais nuo 9-tos valandos ryto iki 8 val. vakaro.
Trečiadieniais visai neatidaroma

STANDARD FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
PHONE: VIrginia 7-1141

U.S. ROYALS

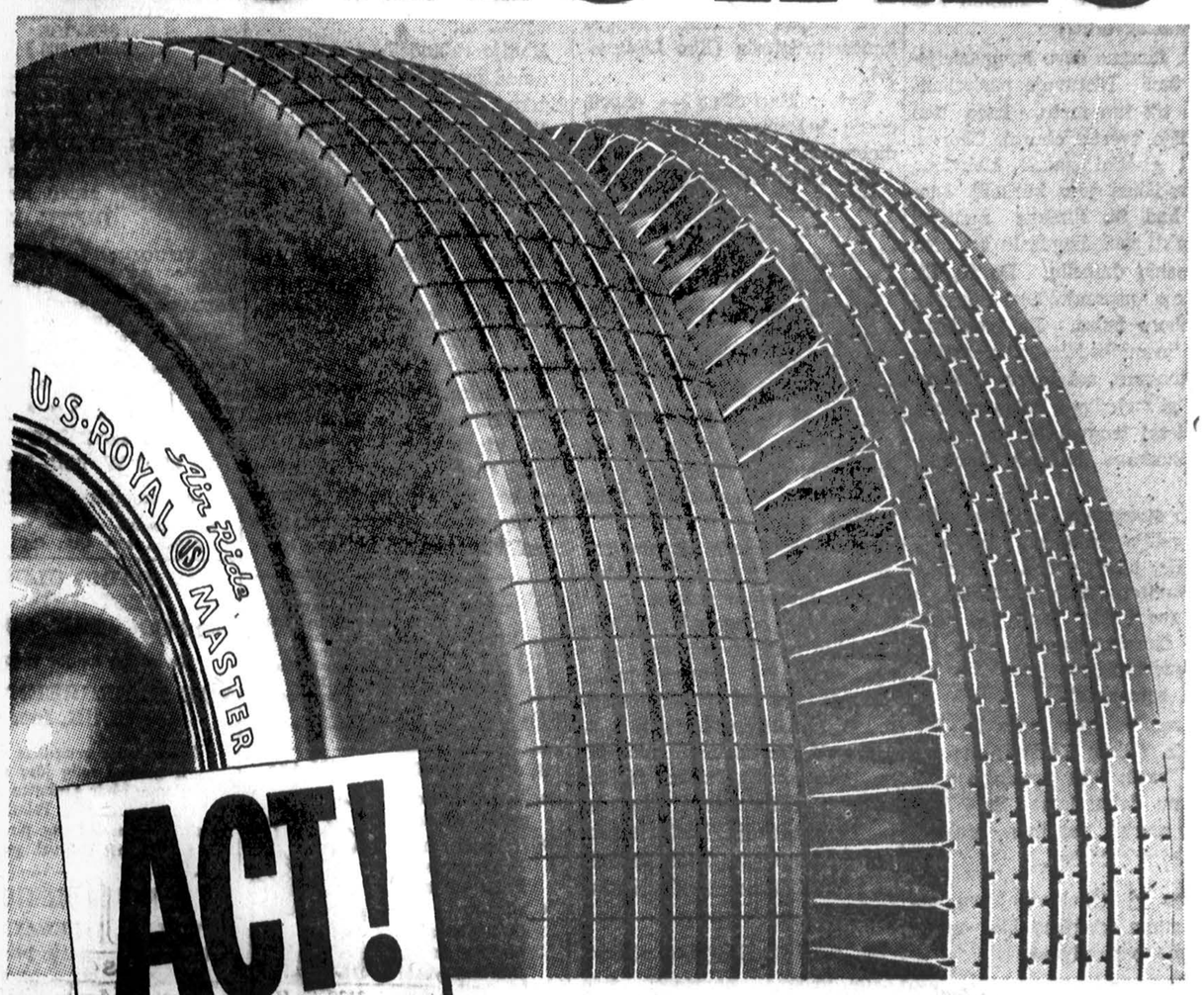

ACT!
Before the Risks of Winter

* GET the U. S. Royal Master's *exclusive* Royaltex Tread—stop *safely* on slippery streets where tires *never* held before!
* OWN the *revolutionary* winter-skid-protecting power of its more than 3,000 gripping edges!
* LOOK ahead to *years* of this super-safety, completely *renewable* to give you up to twice as many safe miles!

NOW! For Your Present Tires!
We are allowing
from $3 to $13
on the purchase of new, winter-safe U. S. Royals.
U. S. ROYAL MASTER • U. S. ROYAL AIR RIDE • U. S. ROYAL DE LUXE
plus generous allowances for your present tubes

SERLIN TIRE CO.
1400 SOUTH MICHIGAN Tel. — WEbster 9-2122

KOMPOZITORIUS PROF. STASYS ŠIMKUS

JUOZAS BERTULIS, Los Angeles, Calif.

Manau, Lietuvoje nebuvo nei vieno užkampio, kurio gyventoją užklausus apie kompozitorių Stasį Šimkų, atsakytų, jog apie šį asmenį neteko girdėti. Net besikalbant su inteligentiškesniu svetimšaliu kartais gauni išgirsti: "O Stasį Šimkų gerai žinau iš spaudos bei jojo kūrinių".

Įdomu, kaip St. Šimkui pavyko į tokią gilią žmonių masę prasiskverbti?

St. Šimkus savo kompozicijomis ėmė Lietuvoje pasireikšti kaip tik tuo metu, kada ten pradėjo tvertis chorai. Chorvedžiai godžiai gaudė kiekvieną pasirodžiusį jojo kūrinėlį. Juoba, kad St. Šimkus stengėsi parinkti melodingesnių bei efektingesnių dainelių. Be to, St. Šimkus nepamiršdavo kiekvieno choro balso. Jis sekdavo, kad "nenuobodžiautų" nei altas, nei tenoras, nei bosas. Turėdamas gi melodingą balsų vedimą, choristai lengvai bei su noru St. Šimkaus daineles išmokdavo.

Šio straipsnio autorius dar vaikystėje prisimena, kai studentija, parvykdama iš Rusijos universitetų, **kaip sensaciją** parveždavo kokią nors St. Šimkaus išmoktą dainelę. Ypač labai susižavėjome jojo "Kur bakūžė samanota".

Pirmojo karo metu iš Voronėžo (Pietų Rusijos), pabėgėliai rašė: "Su ypatingu pasisekimu dainuojame St. Šimkaus naujai parašytą efektingą dainą "Oželis".

Mes gi (Lietuvoje) su nekantrumu laukėme šio naujo kūrinio pasirodymo.

Antrasai, mūsų tautai St. Šimkaus didysis nuopelnas yra, tai Klaipėdos Konservatorijos įsteigimas. Dėka jojo energijai ir perspektyvai, šios konservatorijos studentams buvo išrūpintos stipendijos, iš kurių galima buvo išnuomuoti arti Klaipėdos esančius Paupės dvaro rūmus ir čia įrengti bendrabutį.

Taipgi pavyko įtikinti Šv. Ministeriją, kad reikalinga iš užsienio tam tikram laikui (kol studentai bus tinkamai paruošti) pakviesti stiprią jėgą pedagogų personalui. Ir taip iš Prahos (Čekoslovakijos) buvo iškviestas pagarsėjęs p. Leichnerio devynių asmenų ansamblis.

Klaipėdos Konservatorija, tai nebuvo prof. St. Šimkaus asmens garbės, nei turto siekis, bet tai buvo vykdymas tautos kultūrinės idėjos. Kad St. Šimkus buvo grynas tautietis — idealistas, manau — nei vienas neužginčys. Vien tų sumetimų vedinas, jis su energija rovė visokius kelmus, kurie jam ant kelio pasitaikydavo.

Bet gi ir pasiekė. Dar gyvas būdamas jau išvydo savo triūso bei vilčių vaisius. Tuomi jis nepaprastai džiaugdavosi. Juk iš šitos, palyginant, menko masto įstaigos, Lietuvos dirva buvo apdaigstyta naujomis, labai reikalingomis jėgomis.

Keletas žymesniųjų jo auklėtinių

Štai paminėsiu keletą žymesnių muzikų (alfabetine tvarka), kurie yra baigę Klaipėdos Konservatoriją:

J. Augaitytė — operos solistė.

D. Andrulis— kompozitorius, pedagogas (liko Lietuvoje).

P. Armonas — dirigentas, čelistas, pedagogas,

M. Budriūnas — teoretikas, pedagogas,

A. Dambrauskaitė — operos solistė,

A. Grišūnas — operos solistas (Brazilijoje),

Vl. Ivanauskas — operos solistas, Kauno bei Hamburgo operų direktorius,

Jer. Kačinskas — atonalinės bei ketvirtatoninės muzikos kompozitorius, chorų, operų bei simfoninių orkestrų dirigentas,

K. Liepus — kontrabasistas koncertmeisteris (liko Lietuvoje),

Vyt. Marijošius — chorų, operų bei simfoninių orkestrų dirigentas,

Alf. Mikulskis — dirigentas,

P. Pakalnis — kompozitorius, dirigentas ypač baleto (liko Lietuvoje),

St. Santvaras — solistas,

St. Sodeika — op. solistas, dirigentas,

J. Strolia — kompozitorius, pedagogas, istorikas,

A. Skridulis — dirigentas,

J. Švedas — kompozitorius, dirigentas (liko Lietuvoje),

Valius — klarnetistas (liko Vokietijoje).

Be čia išvardintų asmenų yra dar labai daug kitų, kurie buvo žinomi siauresniame rate: muzikai — pedagogai, nedidelio orkestro vedėjai, mažesnių chorų dirigentai, vargonininkai, smuikininkai bei kitokių instrumentų koncertmeisteriai ir t. p.

Jau iš čia suminėtų asmenų matome, jog St. Šimkus iš Lietuvos valdžios gautų lėšų niekams neišeikvojo. Lietuvių tautos jis neapvylė. Todėl **tebūnie jam atitinkama neužmirštama garbė.**

St. Šimkaus kūrybos stilius

Jei imsime nagrinėti jojo kūrybos stilių, manau, jog jį galima priskirti naujajam klasicizmui. Kai kam gali pasirodyti, kad savo tikrojo siekio St. Šimkus dar nebuvo suradęs. Apie tai autoritetingam žodžiui tarti tebūnie vietos mūsų kritikams.

Sekančiais metais sukanka 10 metų nuo prof. St. Šimkaus mirties. Manyčiau, jog būtų visų pageidautina, kad kuris nors vienetas, arba muzikos organizacija, arba tam reikalui specialiai sudaryta komisija, arba, pagaliau, pavienis asmuo, imtųsi iniciatyvos ir surinktų platesnių davinių apie šį pagarbos nusipelniusį Tautos Sūnų— Stasį Šimkų.

Šiuo metu tam dalykui yra apščiai medžiagos: yra gana daug atvykusių į JAV prof. St. Šimkaus veiklos gyvųjų liudininkų: jo kolegos, jo buv. privatūs mokiniai, buv. Klaipėdos Konservatorijos studentai, choristai, dvasiškiai, kariuomenės daliniai, senieji Amerikos emigrantai, pagaliau jo šeimos nariai, artimieji ir t.t.

Kokia medžiaga surinktina

Iniciatoriams, be abejo, tektų padaryti atsišaukimus: a) paprašyti **individualiai** autoritetingų muzikų bei kritikų, kad St. Šimkų apibudintų kaipo muziką, kaipo dirigentą, kaipo kompozitorių, ir kaipo pedagogą; b) surinkti išsamiai platesnės medžiagos jojo biografijai; c) surinkti davinius apie jo visuomeninę veiklą; d) surinkti jojo rankraščius; e) surinkti St. Šimkaus liečiančias nuotraukas; f) suklasifikuoti jo kūrinius; g) surinkti įv. prisiminimus apie jo privataus gyvenimo nuotrupas, taipgi — įv. atsišaukimus, straipsnius, programas, charakteringesnius laiškus ir t.t.

Tokią medžiagą turint, galima būtų net išrūpinti St. Šimkaus kampelį kuriame nors muzėjuje.

Be ko kito, būtų pravartu paprašyti medžiagos ir pas mūsų kaimynines tautas.

Minėjimas

Kad minėjimą tinkamai paryškintume, chorams tektų suruošti bent po vieną koncertą iš St. Šimkaus kūrinių, prie kiekvienos progos trumpu žodžiu apibūdinant St. Šimkų.

Be abejo būtų ne pro šalį įkūrus St. Šimkaus Fondą. Bet čia tektų iš koncerto duoti dalį pelno. Todėl apie tai tekalba chorvedžiai.

Radijo valandėlės į savo programas irgi galėtų įtraukti St. Šimkų.

Be abejo, būtų labai pravartu St. Šimkaus vardą irgi realiau įamžinti, pvz.: pavadinti jojo vardu gatvę, mokslo įstaigą, chorą, orkestrą ir tp.

Sektinas pavyzdys: Los Angeles mieste, p. Baltrušaičio ved. choras jau š. m. balandžio 20 d. pasikrikštijo "St. Šimkaus vardo" choru.

Su viltimi reikia laukti, kad šis trumpas prisiminimas susilauks atgarsio ir apie prof. St. Šimkų plačiau pasisakys mūsų muzikos autoritetai, buvę prof. St. Šimkaus studentai bei platesnė visuomenė.

DĖMESIO, gazo leidimą turintieji! Įdėkite anksti ir pralenkite šaltą orą! Klauskite apie Timken Gas Burners & Oil Burners. Lengvi išsimokėjimai. Nemokami apskaičiavimai. Chicago Cooling & Htg. Co., 7046 So. Halsted St. ABerdeen 4-6648.

J. A. CONSTRUCTION CO.

- Namai statomi pagal užsakymą
- Industrijom Komerciniai Perstatymai
- Mūriniai Cementiniai Medžio darbai Mūrininkystė
- Pastogėse ir rūsiuose butai

Nemokami apskaičiavimai

Vykstam bet kur

Tel. CRETE 7291
SKyline 4-7873
328 Exchange St., Crete, Ill.

Dėmesio, Namų Savininkai!
HOUSE OF RENZ
Pagražins jūsų virtuvę su
KITCHEN MAID CABINETS
Pagaminami pagal užsakymą sulig jūsų nurodymais. Nemokami apskaičiavimai bet kur. Žemiausios kainos.
Gary 4-2459
813 W. Ridge Road
GARY, INDIANA

PRITYRĘS TELEVIZIJOS TAISYMAS
Viską padaro per vieną dieną
Apylinkės šaukimai — $4.00 darbininkas ima už darbą, daugiausia $9.00
SUPREME APPLIANCES
Telef. WHiting 731
1516 — 119th Street
Whiting

Chinchillas! Chinchillas!
Aukštos rūšies veislės!
Patinukai ir patelės
Tikrai pelningas biznis nuo pat pirmojo meto. Auginkite juos jūsų namuose. Skambinkite arba rašykite susitarimui. Privatus asmuo. S. Olds, 1107 Shermer Road., Glenview, Ill Tel. Glenview 4-1842.

DĖMESIO, SAVININKAI!
Gaukite mūsų kainas pirma
ĮDĖDAME PLASTIC WALL TILE
Taip pat
FLOOR TILE COVERING
Nemokami apskaičiavimai
CRawford 7-5815 NAtional 2-3266
BErkshire 7-7920

HAMMS FINE FOODS
Mes pristatome
OAK PARK ir WINDSOR AVES.
BERWYN, ILLINOIS
GUnderson 4-6570

Dėmesio moterys. Neleiskite jūsų veidui pasakyti metus. ELVA HAAS - FACIAL STUDIO Specializuojasi į paprastą ir elektrišką veidu masažą. REP. BONNIE BELL COSMETICS. 119 Madison, Waukegan, Ill. — 2-tras aukštas.
ON 2-7462

LAILA'S DRESS SHOP
Ateikite pamatyti mūsų puikias sukneles. Pasiūtos ateinančiam sezonui. Pasiuvame sukneles pagal užsakymus. Taip pat ir pataisome.
LAILA'S DRESS SHOP
3318 N. Clark St.

ASTO-SOLUTION
Naujausias, moksliškas "fungacide" nuo kojų išsutimo, "ringworm", ekzemos ir nuo kitų odos ligų viršutinių organų. Garantuota arba pinigai grąžinami. Parduodama visuose Drug Stores arba siųskite užsakymus tuojau $1.00.

Asto Drug Products
821 Eastwood Ave.
Chicago, Illinois

Enclosed please find $..... for ..... orders of Asto-Solution.
Name .....
Address .....
City ..... State .....

DĖMESIO ŠEIMININKĖMS ir SAVININKAMS
Įvairių rūšių sienų valymą ir atliekame residencijuose ir comerciniuose pastatuose — einame betkur.
TRI - COUNTY WALL MASTER SERVICE
Dundee 705 J

Dėmesio, diabetikai! Turime pilną pasirinkimą išbandyto
DIABETIS FOODS
Diabetikams maisto
ŽEMŲ KALORIJŲ
DIETŲ MAISTAI
VISUOMET šviežios prekės
Dėžutėse maistas ● Miltai ● Pyragaičiai ● „Toast" ● „Bread Sticks".
ŠALDYTUVE VISUOMET TURIME INSULINO
Clinitest Tabletės — Adatos — Špricai, t.t.
Sąžiningas receptų išpildymas mūsų specialybė.
JEROZAL PHARMACY
2900 W. 95th Street
EVERGREEN PARK 6590
Nemokamas skubus pristatymas
Atdara kas vak. iki 11 val.

RADIO CLUB RESTAURANT and COCKTAIL LOUNGE
Dabar po naujos vadovybės
THE EVERGREEN RADIO CLUB, Inc.
Paduodamas geriausias maistas ir gerimai sulig jūsų skoniu
Route 14 ir Quintens Road
(Siaurėj nuo Palatine)
Atdara kasdien išskyrus pirmad. 5 val. Sekmadieniais 1 val. po pietų

ALBINAS BENIULIS
ATLIEKA PERKRAUSTYMUS ir įvairių daiktų pervežimus
Taip pat persiunčiame į užsienį pakietėlius įvairaus maisto.
Kreiptis:
2554 SO. HALSTED STREET
Tel. DAnube 6-8245

ŽIŪREKITE
Kas Yra Mūsų Pirkėjai!
Geriausi žmonės, kaip, eiliniai taip ir profesionalai iš arti ir toli lanko
METRIKIŲ FARM FOOD CO. KRAUTUVĖ
1804 West 47th Str.
Arti Wood Str.
VYRIAUSIA LIETUVIŠKŲ VALGIŲ BŪSTINĖ

JUDITA
Metrikaitė
SURIŲ KARALAITĖ

DĖMESIO, televizijos savininkai! Mes patėisome ir aptarnaujame visų išdirbysčių ir modelių aparatus. Geriausias įrengimas ir dalys. Darbas garantuojamas ir atliekamas "electronic" inžinierių!
J & V T.V. SERVICE
5909 Columbia Ave., Hammond, Ind.
Russell 2159

DĖMESIO NUOSAVYBIŲ Savininkams! Skambinkite mums dėl visų "Tuckpointing darbų. Apžiūrėkite savo dūmtraukius šiandien. 4 iš 7 reikalauja pataisymo. Dėl pataisymo skambinkite:
W. R. CARTER
ONtario 2-3839

MAISTO KRAUTUVĖ
Midwest Store
JONAS IR STELLA SANVAIČIAI, Savininkai

PASIRINKIMAS ĮVAIRIŲ VALGIŲ. LIETUVIŠKI SŪRIAI. NESŪDYTAS SVIESTAS, KUMPIAI. DEŠROS IR KITI MAISTO PRODUKTAI.
BORDEN'S PIENO PRODUKTAI
KRAUTUVĖ ATDARA KASDIEN NUO 7:00 v. ryto iki 10:00 v.v.
SEKMADIENIAIS ATDARA NUO 7:00 v. ryto iki 10:00 val. vak.
2515 West 69th Str. **REpublic 7-9259**

Didžiausias Pasirinkimas
NAMIE PAGAMINTŲ ir MILWAUKEE DEŠRŲ
ir mėsos pagal kiekvieno skonį. 35 rūšys dešrų. 75 rūšys sūrių. Laukite mūsų savaitgalio specialybių
WISCONSIN FARMS
1336 Waukegan Road Glenview
Atdara kasdiena ir sekmadieniais

HI-WAY RECREATION
Atdara penktadieniais vakare šiam sezonui
BOWLING ATDARAS VISĄ SAVAITGALĮ
"Leagues" prasideda antradienį
Moterų "leagues" dabar organizuojasi popietiniam "bowling"
Northwest HWY.,— Palatine, Ill.— Palatine 970

NELAUKITE, NES—
Rytoj Jau Gali Būti Pervėlu!
Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius, ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimei ištikus neturėsite jokių nemalonumų.
"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Borad of Underwriters"
O'MALLEY and McKAY, Inc.
222 W. Adams St. **Room 1043**
Telefonas CEntral 6-5208
GENERALINIAI AGENTAI šių Kompanijų:
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
IMPERIAL ASSURANCE COMPANY
PHOENIX INDEMNITY COMPANY
LUMBERMAN'S INSURANCE COMPANY
MICHIGAN FIRE AND MARINE INSURANCE COMPANY
COLUMBIA INSURANCE COMPANY

DĖMESIO NAMŲ PIRKĖJAI!
MEDINĖS ŠĖTROS
Padaromos pagal Užsakymą
VIRTUVIŲ KABINETAI ir DAILYDĖS
Darbai yra mūsų Specialybė
Mes galime pastatyti ant jūsų sklypo gražų, mūrinį .....
2 miegam. kamb. namą $11,800
3 miegam. kamb. namą $12.500
Taip pat pamatykite mus dėl visų statybų ir pertaisymų už žemas rudens kainas.
Jack L. Brannon Construction Company
323 Wolf Road — Hillside, Illinois
Šaukite LInden 4-4040 Nemokami apskaičiavimai Mes einame bet kur

ATEIKITE ir SUSIPAŽINKITE
Rasite moterims apatinių, kojinių, vaikams drabužių ir mažiesiems drabužėlių.
Klauskite apie mūsų Kalėdinį Lay-Away-Plan (Palaikymo planą)
Specialūs papigėnimai kas savaitė
BILEK'S
Mūsų Naujoje Vietoje
6008 W. BELMONT AVE.
PAlisade 5-3831
Atdara Pirmad. ir Ketvirtad. vakarais

DĖMESIO, SAVININKAI IR GAZUI LEIDIMĄ TURINTIEJI
Gaukite mūsų kainas pirma! Pakeičiame į gazinį apšildymą ir aliejinį
DEGINTUVAI, KATILAI, CENTRALINIS APŠILDYMAS
Dėl skubių arba ateičiai įdėjimų šaukite STE. 3-0200 — DABAR
DUTY HEATING & FURNACE CO.
F. H. A. IŠSIMOKĖJIMAI
712 West 79th Street Atdara pirmad ir ketvirtad. vakarais

PATERA'S CZECH VILLAGE
DABAR TURI NAUJĄ VEDĖJĄ
Siūlo:
- Antieną, — Vištieną gurbe
- Kiaulienos kukulius
- Rūgščius kopūstus ir žuvis

Šaukite: BIshop 7-9775
3225 W. CERMAK ROAD
Bukovsky, savininkas. Išnuomavimui salės

DĖMESIUI TURINTIEMS GAZO LEIDIMUS!
RUBO SHEET METAL SHOP
Įtaisysime bet kurią plačiai reklamuojamą centralinio apšildymo krosnį arba "conversion" vienetą
Visokių rūšių skardos darbai. Krosnys — Stokeriai — Deginituvai — Ventiliacija — "Air Conditioning
JOHN RUBO, Savininkas
17 North River, Batavia, Ill. Tel. Batavia 1862

Draugo prenumerata – visuomet puiki dovana.

Jeigu gersi tik
WHITE BEAR
alų, būsi sveikas, nes tas alus darytas vien iš geriausios kokybės miežių salyklos, apynių, mielių ir arteziniu šulinio vandens.
Didesnius kiekius alaus gausite, jei kreipsitės į
WHITE BEAR BREWING CO., Inc.
THORNTON, Illinois
Phone:
THORNTON 5539

ALBERT'S numuša baldų kainas!
Žmonės pasakoja, jog buvo laikai kada už dolerį galima buvo pirkti daug daugiau kaip šiandien! Todėl mums tikrai malonu paaukoti šiuos baldus, kurių kainas neįmanoma padvigubinti, šiomis kainomis, kurios buvo "anais gerais laikais". Užeikite šiandien pat ir įsitikinsite!

DIENĄ SOFA
NAKTĮ - LOVA
Sofa-Lova Miegojimui
Sukonstruota iš sunkiųjų spyruoklių ant puikaus darbo rėmų. Parinkta iš dirbtuvių kas spalvingiausia ir praktiškiausia. Jūs turėsite daug daug metų džiaugsmo ir patogumo, nupirkę vieną iš pavaizduotų pavyzdžių. Sofos-lovos su aukštesnėmis atramomis.
Abiejų kainos po Nereikia įmokėti $38.00
LIETUVIS STANLEY RIMKUS, VEDĖJAS
Albert's FURNITURE & APPLIANCES
2318 ROOSEVELT ROAD ½ bloko į rytus nuo Western Ave.
Atdara kasdien 9 iki 6, pirmad. ir ketv. vak. Sekmadienį 11 r. iki 5

LINKSMIAU

Maskvinis teisėjas

Raudonųjų okupuotame krašte tardytojas klausinėja kaltinamąjį.

— Jūs, rėkia jis, — nusikaltote 27-tam paragrafui.

—Pilieti teisėjau, — kreipiasi į jį tardomasis, — aš esu taipgi teisininkas ir žinau, kad tas paragrafas kalba apie padegimą. Aš gi nieko nėsu padegęs!

— Nu, da. Bet pats dar ir kitu dalyku kaltas, dėl to dabar jus pakaltinsime pagal 42 paragrafą.

— Tai taipgi negalimas dalykas, pilieti teisėjau, nes 42 paragrafas kalba apie prievartą, o aš jau persenas žmogus, negaliu papildyti tokio nusikaltimo, ką lengvai gali nustatyti mediciniška ekspertyza.

Nepatenkintas raudonasis teisėjas, nebetekęs kantrybės išrėžė:

— Jūs pilieti nedarykite mums jokių sunkumų. Čiortas su jumis. Jeigu esi toks geras juristas, tai va, imk baudžiamąjį statutą. Pasijieškok sau kokio gero paragrafo, kad tik už tai būtų treji metai kalėjimo.

Ką pasirenki

Kartą grafas paklausė savo apykvailį tarną:

— Jeigu mudu turėtume galimumo pavirsti arkliu arba asilu, ką tu pasirinktum?

— Jūsų šviesybe, jūs pirmasis pasirinkite, — sako mandagiai tarnas. — Aš būsiu patenkintas tuo gyvuliu, kuris man atliks.

— Na, tai aš pasirenku arklį, — sako juokdamasis grafas.

— O aš turėsiu didelį džiaugsmą su asilu!

— Kodėl džiaugsmą?

— Taip, jūsų šviesybe, asilai padaro gyvenime didelę kar jerą, o apie arklį to pasakyti negalima.

Egzaminai

— Kas pasidarys su auksu, jeigu ilgesnį laiką bus paliktas oro veikimui.

— Jį pavogs.

Mažai kalba...

Bankete du artimai susėdę šnekasi:

— Aš esu mažai kalbus, žinote; jau atleiskite...

— Aš taipgi esu vedęs...

Tenoras ir musė

Australijos tenoras Kenneth Neate buvo atvykęs į Londoną dainuoti "Rigoletoje". Prieš pat vaidinimo pradžią išėjo pavaikščioti į sodną, pasigerėti paukščių čiulbėjimu ir gražiomis gėlėmis.

Staiga jam į burną įskrido musia ir ją jis įtraukė į gerklę. Pradėjo taip labai kosėti, kad pertempė balso stygas. Atkviestas gydytojas musę ištraukė, bet tenoras keletą savaičių negalėjo dainuoti, ir reikia suprasti teatro direktoriaus nuotaiką, kai jis tą vakarą operos pastatymą turėjo atšaukti.

Teisme

— Ar kaltinamasis turi giminių?

— Ne, pone teisėjau. Turėjau brolį, bet jis mirė prieš 115 metų.

— Prašau nedaryti juokų iš teismo!

— Jų ir nedarau. Mano tėvas pirmą kartą vedė turėdamas 19 metų. Gimė jam sūnus, kurs tuoj mirė. Turėdamas 60 m. amžiaus, našliu likęs tėvas vėl vedė. Ir taip — 40 metų po brolio mirties aš atėjau į pasaulį, o dabar man jau 75 m. amžiaus.

Dabartiniais laikais

— Kaltinamasai, tai Tamsta prisipažįsti, kad pats tą vagystę papildei?

—Suprantama. Argi dabartiniais laikais galima kuo kitu pasitikėti?

Mūsiškiai jau to nedaro...

Antrojo pasaulinio karo metu vienoj Pacifiko saloj vienas karys pradėjo skųstis skausmais ir gydytojas jam patarė imti karštas vonias. Kadangi sala buvo labai necivilizuota, vonios nebuvo, tai karys paprašė sušildyti vandenį dideliame katile. Kai vanduo reikiamai sušilo, keturi kiti kariai padėjo ligoniui įlipti į tą katilą. Tai pamatė senas Polinezijos gyventojas, buvusių kitados žmogėdrų ainis, stebėjo susidomėjęs ir tarė:

— Mūsų žmonės jau to seniai nebedaro.

Rekomendacija

Kartą pas rašytoją Maupassantą kreipėsi vienas mažai jam žinomas asmuo, prašydamas rekomendacijos. Rašytojas parašė tokią rekomendaciją:

— Brangus Direktoriau, siunčiu Jums poną X. Jei bus geras, dėkokite man, jeigu ne - - dėkokite jam.

Tarp verslininkų

— Koksai būtų baisiausias prakeikimas?

— Kad iki gyvenimo pabaigai turėtumei tik tokias pajamas, kokias padavei paskutinį kartą pildydamas pajamų mokesčių lapą.

Paprastas noras

— Jus norite mano dukterį vesti, bet ar galėsite patenkinti jos norus?

— O taip. Ji sake jos vienintelis noras yra ištekėti už manęs.

Nesusipratimas

Du jauni teisininkai begurkšnodami kavą susiginčijo dėl vieno paragrafo. Pasišaukia jie kelnerį ir prašo:

— Malonėkite paklausti kavinės savininką, ar jis kartais neturi baudžiamojo kodekso?

Po valandėlės tas sugrįžta su atsakymu:

— Ne, neturi, bet jis pasakė, kad kava, kurią gėrėte bus nemokamai.

Pas gydytoją

— Tie vaistai, tiesą pasakius, gana neskanūs. Bet Jūs juos išgersite. Galite įsivaizduoti, kad tai alus.

— Daktare, ar aš negalėčiau išgerti alaus, ir įsivaizduoti, kad tai vaistai?

Praktiškas patarimas

—Mama, susibarėme su savo sužieduotiniu. Kuris iš mudviejų turime nusileisti?

— Prieš jungtuves — tu, po jungtuvių — jis.

PELĖDA beldžiasi į jūsų duris

Tik ką išėjo **8 Nr. Pelėdos 28 pl.**, su priedu **Tėviškės Aidas** 8 pl. Juose telpa virš 30 paveikslų, iliustracijų, šaržų. Daug juokų ir aprašomos mūsų dienų aktualijos iš politinio ir kultūrinio gyvenimo. Kaina 0.50 dol.

TIK KĄ IŠĖJO:

Andersono Pasakos, 210 pl., gausiai iliustruota, kaina 2.00 dol.
Hauto Pasakos, antra dalis, gausiai iliustruota, kaina 1.25 dol.

ANKSČIAU IŠLEISTA:

Hauto Pasakos, pirma dalis, **(Karavanas)** gausiai iliustruota, kaina 1.50 dol.
A. Vilainis, Žemaičių Žemčje, kelionių aprašymai, 132 pl., kaina 1.50 dol.
Pelėdos 1952-1953 metų komplektai, kaina 5.00 dol.

Baigiame spausdinti **Pelėdos kalendorių 1953 metams.** Daug feljetonų, juokų. Priede **Karalienės Michaldos Pranašystės ir naujausias** sapnininkas su Pelėdos komentarais. Kaina 1.20 dol.

Visi kurie užsisakys šių knygų bent už 3.00 dol., Pelėda iki šių metų galo gaus dovanai. Adresuokite:

PELĖDA **3153 So. Halsted St.** **Chicago 8, Ill.**

DĖMESIO, SAVININKAI!
Jei jūs turite gazo įdėjimui leidimą dėl apšildymo kontrakto
PEASLEE HEATING CO.
Dėl pakeitimų gazinių degintuvų. 19 m. gazinių apšildymų patyrimas
John Peaslee, 646 S. Charlotte **Šaukite: Lombard 2159J**
LOMBARD, ILL.
REPUBLIC, JANITROL, ROBERTS GORDON, BRYANT

Pripildykite jūsų šaldytuvą-freezer rudeniui ir žiemai dabar!
BENZING FROZEN FOODS & ICE CREAM
Atdara šiokiadieniais 9 v. r. iki 11 v. v.—sekm. 11 v.r. iki 11 v.v.
DETALIOS IR URMO KAINOS
Rinktinė Mėsa — Žuvis — Paukštiena — Vaisiai — Daržovės — Kepsniai — Rankom pakuoti ledai — Pieno produktai. —
12401 S. WESTERN AVE. — BLUE ISLAN, ILLINOIS
BLUE ISLAND 3880
F. F. Stofferahn, Proprietor
Mes pristatome. Daug vietos automobiliams.

Savininkai, šaukite mus dabar
EAGLE PICHER
ALCO
Alumino kombinacijos
ŽIEMINIŲ IR
SIETELIŲ LANGAI
● Alumino šitros
● Apmušimas, stogų dengimas
Nemokami apskaičiavimai
FHA IŠMOKĖJIMAS
NU-SEAL
WINDOW & SIDING CO.
W. G. Peter, Mgr.
Šaukite:
ROUND LAKE 6-1462

MARCEL KRAWCZYK

VIRTUVĖS PAGAL UŽSAKYMĄ
● Formica viršai
● Ąžuolinės spintos
● Plastikinės ir aluminės sienom koklės.
Mes statome ir perstatome
VIRTUVES ● VONIAS ● VERANDAS ● RŪSIUS ● PASTOGES ● TAVERNŲ IR RĘSTORANŲ ĮRENGIMUS — būsite pilnai patenkinti.
Nemokami apskaičiavimai
WEbster 9-5096 arba
ARmitage 6-0745

G. LeRoy Lehr
Modernios patalpos
Nauja, moderni "air-conditioned" laidotuvių koplyčia. Pilnas laidotuvių aptarnavimas.
LEHR FUNERAL HOME
6040 So. Pulaski Rd.
POrtsmouth 7-7676

Budriko Krautuvė

NAMAMS RAKANDAI
visų geriausių išdirbysčių:
Radijos, Televizijos, Šaldytuvai, Skalbiamos Mašinos, Siuvemos Mašinos, Jewelry už žemesnes kainas kaip kitur ir ant lengvų išmokėjimų.
JOS. F. BUDRIK. Inc.
3241 So. Halsted St.
Tel. VIctory 2-9542
Krautuvė atidaryta pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais iki vėlumos. Nedėliomis uždaryta
Budriko Radio Valanda leidžiama kiekvieno ketvirtadienio vakare nuo 6 iki 7 val. vak. iš stoties WHFC, 1450 kilocycles.

DĖMESIO, ŠEIMININKAI
Prityrę technikai dėl
TELEVIZIJOS IR RADIJO APARATŲ PATAISYMŲ
Aptarnaujame ir įsodame visokių išdirbysčių televizijas ir radijas
HORNSBY'S
Crystal Lake, Ill.
Šaukite: Crystal Lake 181-J

Mūsų kainas pirma ant visų pertaisymų! Palėpių ir rūsių butai; garažai — verandos ir miegam.
Nemokami apskaičiavimai visur.
ATlantic 5-1248

Mes taisome visų firmų siuvamas mašinas. Kiekvienas darbas garantuotas. Išnuomojamos mašinos. Mes pertaisysime į elektrinę jūsų kojinę mašiną. Prašykite mūsų nemokamai jums apskaičiuoti. Didžiausias pasirinkimas vartotų Singer mašinų.
SINGER SEWING MACHINE CO.
4222½ Archer Ave.

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YArds 7-1741-2 ir BIshop 7-9481
4330-34 South California Avenue
Telefonas BIshop 7-9719
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

ANTHONY B. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 SO. WESTERN AVE. **CHICAGO, ILL.**
1410 S. 50th AVE. **CICERO, ILL.**
GRovehill 6-0142
HEmlock 4-2644
TOwnhall 3-2109

Roselle Locker & Food Storage Co.
Specializuojame International Harvester Refrigerators & Freezers
● MĖSOS PAGAL JŪSŲ NURODYMĄ
● NAMAMS ŠALDYTUVAI IR SPINTELĖS
● "HICKORY" RŪKYTI KUMPIAI IR LAŠINIAI
● JAUTIENA — Užpakalinės dalys 77c
● JAUTIENA — Šoninės dalys 67c
Proceso aptarnavimas. Papjauname gyvulius. Išdarinėjame paukštieną
110 N. PROSPECT — ROSELLE, ILL. — ROSELLE 3861
KITOSE APYLINKĖSE
North Shore Freezer Mart, 1461 Sherman, Evanston, Ill.
Evanston Locker & Storage, 810 Main Street, Evanston, Ill.
5th & Center St., Naperville, Ill.

DIRBTUVĖJE PERDIRBTI
MOTORAI
PILNAI ĮTAISOMI

PLYMOUTH 1937—1950	$169.98
CHEVROLET 1937—1950	$155.48
DODGE 1937—1950	$182.48
CHRYSLER 1937—1950	$198.08
FORD V-8—85 1935—1948	$162.50
FORD & MERCURY 1939—1948	$171.00

TAIP PAT
PONTIAC — OLDSMOBILE — KAISER — FRAZER
UŽ ŽEMIAUSIAS KAINAS
JOKIO ĮMOKĖJIMO
IKI 24 MĖNESIŲ IŠSIMOKĖTI
Visi motorai pilnai garantuoti 90-čiai dienų arba 4000 mylių
SLIM'S AUTO REPAIR
3046 ELSTON AVENUE
Šaukite JUniper 8-9896
Valandos: Kasdien nuo 7 val. ryto iki 7 val. vakaro. Šeštadieniais iki 6 val.
ATVEŽAME Į 2 ARBA 4 DIENAS

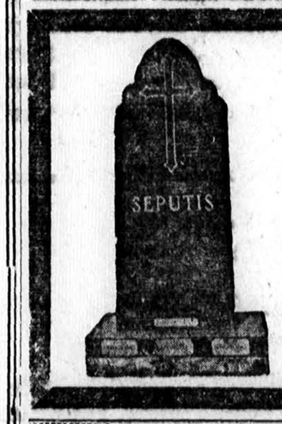

PIRKITE TIESIOG NUO MR. NELSON
— savininko —
St. Casimir Monument Company
3914 West 111th Street
Vienas Blokas nuo Kapinių
Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas Mieste
Telef. CEdarcrest 3-6335

LIUDĖSIO VALANDOJ
Šaukite
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. Air Conditioned koplyčia
REpublic 7-8600 — 7-8601 Automobiliams vieta
Tiems, kurie gyvena kitose miesto dalyse; gausime koplyčią arčiau jūsų namų.

RAKANDAI
ir visi kiti namų reikmenys
PIRKTI IŠ
PROGRESS
BENDROVĖS KRAUTUVĖS
GRAŽIAU ATRODO,
ILGIAU TARNAUJA,
MAŽIAU KAINUOJA,
Nes šios įstaigos vadovybėje tarnaują žmonės turi 40 metų patyrimo šioje prekyboje.
Kada ateina reikalas pirkti įvairius namų reikmenis, kreipkitės į šią
ERDVIĄ IR PATOGIĄ SENIAUSIĄ LIETUVIŲ BENDROVĖS KRAUTUVĘ
PROGRESS FURNITURE Co
4181-83 Archer Ave.
Tel. LAfayette 3-3171
Brighton Parko kolonijoje

LIETUVIŠKA ĮSTAIGA
SAFETY OF YOUR SAVINGS
CRANE Savings & LOAN ASS'N
INSURED UP TO $10,000
3% ON SAVINGS
2555 West 47 th Str. CHICAGO 32, ILL. LAF. 3-1083
B.R.PIETKIEWICZ PRES.

SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS
Ambulansų patarnavimas yra teikiamas dieną ir naktį. Reikale šaukite mus.
Mes turime koplyčias Roselando dalyse ir visose Chicagos ir tuojaus patarnaujam.
STEPONAS C. LACHAWICZ
2314 West 23rd PLACE — Tel. VIrginia 7-6672
10756 S. MICHIGAN AVE. — PUllman 5-1270
PETRAS P. ŠURSKIS
659 West 18th STREET — Tel. SEeley 3-5711
ALFREDAS VASAITIS-VANCE
1446 South 50th AVE., CICERO, ILL. — Tel. OLympic 2-1008
POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET — 710 W. 18th STREET
Telephone YArds 7-1911
LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. — Tel. COmmodore 4-2228
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. — Tel. YArds 7-3401
JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. — Tel. YArds 7-1138—1139
JULIUS LIULEVIČIUS
4348 S. CALIFORNIA AVE. — Tel. LAfayette 3-3572
LEONARDAS A. EŽERSKIS
1646 WEST 46th STREET — Tel. YArds 7-0781

SOTUS ALKANAM PADĖKI
AID OVERSEAS, Inc., 3133 S. Halsted St., Chicago 8, tel. DA 6-3859
Bendrovė siunčia maisto siuntinius į Vokietiją ir kitus kraštus, išskyrus SSRS. Pristatymas trunka apie 17 d., nes siuntiniai siunčiami iš Europos sandėlių. Pilnas draudimas. Reikal. pilno siunt. sąrašo.

Siuntinys Nr. 3 — $6.20
4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv margarino
1 sv. kiaulienos mėsos

Siuntinys Nr 12 — $6.10
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
1 sv. degintos kavos
1 sv. kakavos
1 sv. šokolado
2 sv. cukraus

Siuntinys Nr. 19 — $9.95
4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
1 sv. degintos kavos
2 sv. kakavos
1 sv. šokolado
4½ sv. cukraus
2 gabalai tualetinio muilo

Siuntinys Nr. 6-7
10 sv. cukraus $2.60
10 sv. b. kviet. miltų $2.50
9 sv. gryn. kiaul. taukų $5.25

VISKO UŽTEKTINAI — TUOJAUS PRISTATOM!
Baldus, šaldytuvus, pečius, skalbiamas mašinas, lovas, matracus, kilimus, radio, televizijos setus, vaikučiams baldus.
Žemos kainos, lengvi išmokėjimai. Turime didelį pasirinkimą
Mes Pagaminame Baldus ir Pagal Jūsų Užsakymą

ROOSEVELT FURNITURE COMPANY, INC.
Lietuvių Krautuvė
2310 W. ROOSEVELT RD., Tel. SE 3-4711
Atidara pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais iki 9:30
Atdara sekmadieniais nuo 11 iki 4:30 val. popiet.

Draugo prenumerata – visuomet puiki dovana.

Moterų GYVENIMAS

No. 32

Šeimos charta

Gyvenimas yra gražiausia Dievo dovana žmogui — ir toji dovana duodama per šeimą.

Pasaulis, kuriame gerasis Dievas teikėsi pašaukti mus į gyvenimą, nėra šeimai palankus. Atsirado visa eilė aplinkybių, kurios ir šeimą atvedė į krizę. Jai reikalinga skubi pagalba.

Tik katalikybė su savo gyvenimiška doktrina ir viršgamtiniais veiksniais gali neutralizuoti šeimą ardančius veiksnius ir padėti jai susirasti tą padėtį, kuri šiandien nebėra ta pati, kuri buvo vakar.

Intymus šeimos gyvenimas, kuris yra turtingas gelmėmis, bet ribotas paviršiumi, dar apgaubtas misterijomis, dar neišstudijuotas, nors ir labai daug apie jį kalbėta. Čia yra vyriausia moters veiklos sritis, geriausiai atitinkanti jos charakterį, jos palinkimus, jos genijų.

Kas būtų iš šeimos, jei moteris, atitraukta nuo šeimos židinio pašaliniu varginančiu darbu už šeimos ribų, nustotų būti jos širdis?

Mes žinome kas dedasi kraštuose, kur valstybės ideologija randa moters buvimą šeimos židinyje nereikalingu dalyku ir kur valstybinei ar kokiai kitai bendruomenei atiduota pirmenybė prieš šeimą. Taip yra totalitarinio bolševizmo kraštuose ir todėl ten žmogus nebeturi jokios vertės — juo ten domimasi tik kaip darbo jėga.

Vyrai ir moterys, kaip tai daroma šeimos gyvenime, turi paduoti vienas kitam ranką, kad grąžintų šeimai tikrąją vietą, kad ji turėtų sąlygas atlikti savo tikrąjį uždavinį. Vyrai, panaudodami savo turimą įtaką juridino, moralinio, ekonominio, socialinio ir sanitarinio gyvenimo srityse. Moterys, kol dar nevėlu, turi tęsti maldų, studijų, įtikinėjimų ir akcijos vajų. Ypač tas darbas tinka katalikėms moterims, kurios turi neišmatuojamą privilegiją matyti gyvenimą jo gamtinėje ir antgamtinėje pilnumoje.

Kad jas tam darbui paskatintų ir duotų padėties įvertinimo ir veiklos pagrindus, Pasaulio Katalikių Moterų Organizacijų Unija paruošė ir paskelbė **Šeimos chartą**, įpareigojančią tiesioginiai 70 milionų unijai priklausančių moterų ir kviečiančią susimąstyti visą krikščioniškąjį pasaulį.

Chartos tekstas

I. Įvadas

1a. Šeima yra Dievo betarpiai sukurta bendruomenė, atatinkanti specifinį jos uždavinį, t. y. gimdymą ir auklėjimą vaikų, kurie iš jos gema; ji turi prigimties pirmenybę, išplaukiančią iš jos teisinių santykių su civiline bendruomene.

1b. Šeima savo esme priklauso nuo Dievo, o savo buitimi— nuo vedusiųjų valios, kurie duoda jai gyvybę per moterystės sutartį, kurią Kristus pakrikštytiems išaugštino iki Sakramento, kurio akivaizdoje tik viena Bažnyčia turi juridinę galią tais atžvilgiais, kurie paliečia šeimos prigimtį ir jos esmines savybes.

1c. Valstybė privalo globoti namų židinio bendruomenę, įstatymais užtikrindamą laisvą jos teisių panaudojimą ir jos uždavinių vykdymą.

II. Vedybos ir šeimos sukūrimas

2. Vedybos yra laisva sutartis, išaugštinta krikštytiems ligi vertės Sakramento, kurio ryšys savyje yra amžinas, neišardomas, pastovus, vienintelis.

3. Vaikų gimdymas bei tinkamas jų auklėjimas yra pirminis moterystės tikslas.

4. Nuolatinė bei tarpusavė pagalba viens kito papildymui ir priemonė prieš geismus yra antriniai moterystės tikslai.

5. Išsiskyrimas, t. y. moterystės ryšio panaikinimas, yra uždraustas ir pasmerktas.

6. Tiesioginiai ir laisvu noru padarytas abortas yra nusikaltimas.

7. Gimimų apribojimas priešprigimtinėmis priemonėmis bei prieš specifinį moterystės tikslą yra nemoralus ir visiškai negarbingas aktas.

8. Teisinga nelegalių vaikų teisių apsauga neprivalo statyti į pavojų bei pažeisti teisėtos šeimos prestižo.

9. Pajuokimas moralinių vertybių, susietų su moteryste ir vaikų gimdymu, pažeidžia šeimos teises.

III. Šeiminė hierarchija ir apyvokinė moters paskirtis

10. Vyras yra šeimos galva; žmona yra jo pagelbininkė.

Subordinuotam vyro (šeimos galvos) tėviškos valdžios vykdymui vyras ir žmona turi tarp savęs tas pačias teises ir prievoles.

11. Moteris pirmoje vietoje yra skirta namų apyvokai ir per tai ji atiduoda bendruomenei savo didžiausią įnašą.

IV. Vaikų auklėjimas

12a. Šeimos pagrindinė paskirtis ir teisė auklėti vaikus yra nepanaikinama ir nepažeidžiama teisė.

12b. Valstybė, rūpindamasi auklėjimu bei privačiu ir viešu švietimu, privalo užtikrinti ne tik paskirstomąjį teisingumą, bet ir respektuoti šeimos pirmenybės teisę į vaikų auklėjimą bei Bažnyčios išimtiną kompetenciją religinio švietimo ir auklėjimo srityje.

12c. Kiekienas auklėjimo bei švietimo monopolis, fiziškai ar morališkai priverčiąs šeimą naudotis valstybinėmis ar kitomis mokyklomis, priešingomis krikščioniškos sąžinės įsipareigojimams, ir pažeidžiąs laisvos mokyklos pasirinkimo teisę, yra neteisingas ir neleistinas.

V. Pajamos ir šeiminė nuosavybė

13. Atlyginimas vyrui už darbą turi atitikti visos šeimos gyvenimo lygiui, nežiūrint koks bebūtų šeimos skaičius. Todėl valstybė, vystantis gamybos sistemai ir pajamų paskirstymui, turi rūpintis, kad šeimai būtų laiduotas paskirstomasis ir mokestinis teisingumas.

14. Šeima turi teisę įsigyti šeimos nuosavybę, t. y. privatinį turtą, kuris užtikrintų vieningumą, tęstinumą bei saugumą, įgalindamas šeimos tėvą atlikti visas Dievo uždėtas prievoles šeimos gyvenimo pagerinimui.

VI. Šeimos atstovavimas

15. Atsižvelgiant į teisinę bendruomenės santvarką, šeima privalo būti oficialiai atstovaujama vadovaujamuose viešojo gyvenimo organuose.

Lietuvos ūkininko sodyba

Vaikai nėra nedėkingi

Kai motina gatvėje pabučiavo savo vienintelį dešimties metų berniuką, šis parodė nepasitenkinimo — gal jis pamanė, kad jo draugai pamatę iš jo pasijuoks ir "mamos sūneliu" pavadins. Motinai skausmas nuėjo per širdį, nes ji pastebėjo, kad berniukas vengia jos glamonėjimų ne tik gatvėje, bet ir namuose. Net kartais visai kuo kitu domisi ir su ja kalbėtis nenori, kai ši pasiilgusi bando jo dėmesį į save atkreipti.

Ne vienai motinai ir ne vienam tėvui taip atsitinka — kartais tėvų meilės antplūdis randa visai šaltą vaiką. Tėvai linkę tuo atveju prikišti vaikui nedėkingumą, tačiau tėvai dažnai pamiršta, kad šie daug dažniau atstumia vaiko meilę ir dėmesį, negu vaikas jųjų. Kaip dažnai vaikas norėtų pasakoti, klausinėti, kaip kačiukas glamonėtis, tačiau yra nuvejamas ir nutildomas, nes tėvas ar motina "laiko neturi". Jei taip dažnai atsitinka, tėvai praranda brangiausią progą laimėti savo vaikų meilę, — o kas gal net svarbiau—savo vaikų draugystę.

Neišmintinga visgi vaiką laikyti nedėkingu, jei jis ne taip reaguoja, kaip tėvai norėtų. Juk vaikas galop yra ne lėlė, bet maža savystovi asmenybė, kuri turi savo mintis ir savo valią. Negalima reikalauti iš vaiko dėkingumo už tai, kad jis valgydinamas, rengiamas ir mylimas. Tai yra tėvų pareiga. Užmirštamą, kad dėkingumas yra suaugusiųjų sąvoka — iš vaikų už patarnavimus lauktina ne dėkingumo, bet džiaugsmo. Vaiko natūralų džiaugsmą gavus naują drabužį, žaislą, mėgiamą valgį ar kitą kurį dalyką tėvai turėtų daug daugiau branginti, negu rafinuotus padėkos žodžius.

Vaiko meilės pasireiškimas yra retesnis dalykas, tačiau ji kiekvienam tėvui ir motinai yra tuo brangesnė dovana, kad duodama be išskaičiavimų ir rezervų.

KRONIKA

● **Baltų Moterų Sąjunga.** Po vasaros ilgesnių atostogų Toronto Baltų Moterų Sąjungos valdyba, dalyvaujant lietuvių, latvių ir estų moterų organizacijų atstovėms, rugsėjo 30 d. susirinko savo tolimesnio veikimo aptarti. Posėdis įvyko vaišingos Jurkevičienės bute.

Kanados Baltų Moterų Sąjunga yra priimta į Kanados General Women Club Federation, vyriausiąją moterų organizacijų federaciją. Gautas ir šio klubo nario pažymėjimas

Lapkričio pabaigoje Baltų Moterų Sąjunga ruošia Toronte platesnį visų trijų tautų visuomenininkų ir kultūrininkų susipažinimo pobūvį - arbatėlę. Pobūvio metu programos meninę dalį išpildys visų trijų tautų menininkai.

Ateinančiais metais numatoma sušaukti baltų moterų konferenciją Toronte. Didesnėse kolonijose numatyta įsteigti skyriai. Kiekviena tautybė organizuoja savus moterų studijų ratelius atskiriems klausimams nagrinėti.

Sąjungos vyriausias tikslas—kelti tautiškumo dvasią per spaudą, mokyklas ir organizacijas.

● **Seserų Kotryniečių Fondo Valdyba.** Kuprevičienės, Kairienės ir Iz. Matusevičiūtės iniciatyva sudaryta Toronte Seserų Kortyniečių Lietuvių Vaikų Darželio Fondo Valdyba. Valdybon įeina: Jakubynienė, Matjošaitienė, Šakalienė, Kuprevičienė, Kairienė, O. Gailiūnaitė. Iz. Matusevičiūtė ir Stripaitytė. Ponia Kairienė organizuoja Fondo loteriją. Advento antrąjį savaitgalį organizuojamas turgus - bazaras. Tuo rūpinasi gabi organizatorė p. Kuprevičienė.

Seserys Kotrynietės veda lietuvių vaikų darželį naujose lietuvių parapijos klebonijos patalpose.

● **Dr. V. Karvelienė,** papildant Lietuvos Raudonojo Kryžiaus Vyriausiąją Valdybą, paskirta jos nariu ir gavo vicepirmininko bei moterų sekcijos vedėjos pareigas. Dr. Karvelienė tebegyvena Tuebingene ir ypatingai daug rūpinasi, kad Lietuvos moterys būtų atstovaujamos tarptautiniuose moterų suvažiavimuose.

Ruduo dosnus gėrybėmis...

Stefanija Stasienė

Įvairių vaisių gausybės, o ypač persikų (peaches) pigia kaina mums krautuvės siūlo. Sumani šeimininkė moka juos konservuoti žiemai, kepti persikų pajus, virti iš jų marmeladą ir t.t. Mes šį kartą persikus naudosime desertui ir salotoms.

Persikų salotos

Imti: (2 asmenim) 2 persikus, valg. šaukštą paprastų (lazdyno) riešutų, ½ citrinos, ½ citrinos sunkos, ½ stikliuko vyšninio likerio, 2 valg. šaukštus cukraus.

Persikus nulupti ir supjaustyti griežinėliais. Pridėti nuluptą ir griežinėliais supjaustytą citriną, kapotus riešutus, cukrų, supilti citrinos sunką, vyšninį likerį ir viską išmaišyti. Prieš duodant valgyti atšaldyti.

Liepsnoją persikai

Imti: (4 asmenim) 4 persikus, 1 stiklinę vyšnių likerio (stipraus), 1 valg. šaukštą cukraus pudros.

Persikus nulupti ir, sudėjus į varinį indą, apipilti vyšniniu likeriu. Nuolat šakute badant, kaitinti ant lengvos ugnies iki alkoholis pradės degti. Cukraus pudra pabarstyti ir liepsnojančius valgyti. Dar įspūdingiau yra ruošti juos tiesiog ant stalo, naudojantis degančia spiritine lempele.

Persikai su išplakta grietinėle

Imti: (4 asmenim) 4 persikus, kiek vyšninio likerio, 1 puoduką balto vyno, 4 šaukštus cukraus, 1 puoduką plaktos grietinėlės.

Gerai išnokusius persikus nulupti ir per sietą pertrinti. Įpilti kiek vyšninio likerio, vyną ir cukrų. Su gerai atšaldyta plakta grietinėle išmaišyti. Supilti į stiklines ir iki duodant ant stalo pastatyti šaldytuve. Papuošti persikų gabaliukais ir užpilti saldžios išplaktos grietinėlės. Tinka valgyti su įvairiais kepsniais.

Persikų Melba

Imti: (4 asmenims) 2 persikus, 4 valg. šaukštus vanilijos ledų, 2 puodukus plaktos saldžios grietinės.

Į stiklinius indus įdėti po 1 valg. šaukštą vanilijos ledų ir ant kiekvieno užvožti po pusę persiko. Užpilti plaktos saldžios grietinėlės. Tinka įvairūs kepiniai.

Persikai itališku būdu

Imti: (2 asmenim) 2 didelius išnokusius persikus, itališko raudono vyno, cukraus.

Persikus nulupti, plonai supjaustyti, pacukrinti, į stiklines taures sudėti ir vynu užpilti. Tinka įvairūs smulkūs kepiniai.

Dešrelės su kopūstais

Giliame keptuve (geriau moliniame) ant dugno paskleisti 1/2 stiklinės rudo cukraus. Nulupti, išilgai supjaustyti saldžias bulves ir aprudinti sviestе (vietoj saldžių bulvių galima imti obuolius, tik jų nelupti ir svieste nekepti). Bulves ar obuolius (pusiau perpjautus) sudėti ant cukraus, ant jų padėti eilę dešrelių (hot dogs), ant jų sluogsnį rūgščių kopūstų, užpilti kiek vandens ir kepti 350 laipsnių karštumo or kaitėje apie 40 minučių. Po to uždėti ant viršaus eilę dešrelių ir vėl įkišti orkaitėn 15 minučių (kol dešrelės gerai sušils).

Motina ir vaikas

1. Ar mano vaikai bendrauja su Dievu ryte ir vakare (ar kalba trumpas maldas)?

2. Ar mano vaikai mokomi mandagumo?

3. Ar mano vaikai žino, kaip elgtis žaidimą draugams pralošę?

4. Ar aš matau savo vaikų ydas? Gal juos visaip teisinu tik todėl, kad jie mano vaikai?

5. Ar esu kantri ir savo vaikus mokau to pat: ramiai išgyventi nepasisekimus?

6. Ar mano vaikai mokomi atleisti kitiems, nes ir aš pati esu gailestinga bei tolerantiška?

7. Ar atlikau savo šventą pareigą reikiamai apšviesdama vaikus skaistybės reikaluose? Gal palikau tą darbą atlikti nešvariai gatvei, nesąžiningo pelno siekiančiai knygai, paveikslui ar kino filmai?

Yra tik dvi rūšys protingų žmonių: tai tie, kurie, pažinę Dievą, Jam tarnauja iš visos širdies ir tie, kurie Jo nepažino, bet visu nuoširdumu Jo ieško.

— *Paskalis*

ŠEIMA IR SĄŽINĖ

Kay Fuller apysaką perskaičius

Kaip Henry Davis, S. J. tvirtina, sąžinė yra praktinis proto nurodymas, liečiąs atliktinų veiksmų moralumą. Ji gali liepti, drausti ar leisti.

Sąžinę turi kiekvienas žmogus — tikintis ar be jokio tikėjimo. Dažnai tenka nugirsti netikinčių pasakymą, kad jie veikią pagal savo sąžinės nurodymus.

Sąžinė dailiojoje literatūroje

Sąžinės klausimą dailiojoje literatūroje kelia visa eilė anglų rašytojų. Kelia jį ir italai (Giovanni Guareschi puikioje "Mažasis Don Camilio pasaulis" knygoje), ir vokiečiai, ir lietuviai (Aloyzas Baronas, R. Spalis ir kiti). Gražiai sąžinės klausimą liečia Graham Green savo apysakose. Visai neseniai iš spaudos išėjo Kay Fuller naujausioji "The Silken Cord" apysaka; joje sprendžiamas moterystės klausimas, motyvai neimami iš religijos: pagrindinis jos veikėjas Lewis Maxwell savo valios veiksmus nori pagrįsti sąžinės balsu.

Širdžių trikampis

Trumpai paanalizuokime įdomią Fuller apysaką, kad problemos kontūrai mums dar labiau paaiškėtų.

Lewis Maxwell, įstaigos tarnautojas, turi paraližu sergančią žmoną Laurą, kurią kantriai namuose slaugo jos motina Rosa. Jų sūnus Simonas išsiųstas mokosi ir tik atostogų parvažiuoja namo.

Lewis pradeda bičiuliauti su netikėtai pažinta skulptore Stela. Ji traukia prie savęs Lewį, bet kartu ir sąžinės nerimą kelia: "Kartais jos vaizdas kėlė jam skausmą; ne tik dėl jos fizinio patrauklumo, bet ir dėl primenamų intymumų, dėl nuoskaudos ir skyrybų, dėl baimės, kaltės ir nuosmūkių". Tą patį jaučia ir Stella, kuri jam sako: "Ten yra jūsų žmona ir taipgi... čia yra mano darbas. Ir dėlto yra sunkumų ir nuosmūkių... be pertraukos". Šitoje vietoje, sprendžiant abiem atei ties planus, rašytojas puikiai atskleidė sielą žmogaus, kuris pradeda ardyti kitą šeimą.

Kai žmona sužino

Enida Churchman, gera Lauros kaimynė, vieną dieną pasiima su savimi mažąjį Simoną ir nuvažiuoja į zoologijos sodą. Bežiūrėdami įvairių žvėrių, juodu pamato Lewį su Stella. Nenorėdama, kad vaikas susidarytų blogą vaizdą, Enida teigia jam, kad ten ne jo tėvas, kad ten kitas vyras.

Lewis gi to pasimatymo metu pasako Stellai, kad jis nutaręs su ja nutraukti visus santykius.

Enida namuose pradeda domėtis Lauros žiniomis apie vyro veiksmus. Kai ji išgirsta, jog ši tiki, kad Lewis įstaigoj ilgiau užtrunka dėl gausybės darbo, užuominomis pasako apie kitas galimybes. Netikėtai ir Simonas užsimena, kad sode matęs tėvą. Kai Laura pradeda vis labiau klausinėti Enidą, ši viską pasako. Laura pradžioje nenori tikėti, bet visos aplinkybės ją įtikina, kad jos vyras tuo metu, kai ji suparaližuota lovoje guli, jai meluoja ir yra neištikimas. Skausmas suspaudžia moters širdį ir pirma proga ji pradeda klausinėti vyrą apie jo darbą įstaigoje. Pagaliau ji prieina prie neištikimybės ir, pašaukusi sūnų, pasako, kad net jis žino apie jo pasimatymus. Vyras nori kaip nors išsikapstyti iš nemalonumo ir moraliai sustiprinti palūžusią žmoną. Bet kaip?

"Nuo ko aš galiu pradėti?— jis sako. — Kai aš galiu sakyti, kad tu suprastum?... Aš žinau, tai turėjo būti smūgis tau... kad aš viską nuo tavęs slėpiau".

Taip, pasitikėjimas žlugo. Laura aimanuodama sako: "Kaip aš galiu tikėti tam, ką tu man sakai?"

Atomazga

Laikas bėga. Lewis vėl matosi su Stella, be kurios negali gyventi. Stela gi netikėtai sužino, kad niuzelandietis gydytojas mėgina sėkmingai gydyti paraližą operacijomis.

Stella prikalba Lewį operuoti Laurą. Ši jaučia, kad jos liga blogėja, kad pamažu artėja mirtis. Ir ji kankinasi, nežinodama, ką daryti. Lewis jai nieko nepataria. Jis žino, kad operacija rizikinga, kad jos mirties atveju sąžinė jį už viską užkankins.

Lewis skuba pas Stellą patarimo. Ši ramiai pataria kalbėti žmonai už operaciją. Bet jis to negali: "Aš negaliu kalbinti, aš neturiu drąsos. Jei tai nepavyks, jei kas blogo jai atsitiks ir jei aš būsiu atsakingas... Aš jausčiausi, tartum aš būčiau ją nužudęs. Visą laiką tai turėčiau ant savo sąžinės. Ir tu turėtum dalintis tuo su manimi. Galbūt nekęstum manęs dėl to".

Po ilgesnių jautrių diskusijų pagaliau Lewis pats nutaria: "Aš einu lydėti ją per tą viską ir pasakyti jai, kad ji gali būti rami dėl manęs dabar... ir visuomet... Aš negaliu suokalbiauti ir apgaudinėti jos tokiu kaip dabar metu. Aš turiu... palikti jus... dabar... Vadink tai silpnybe ar bailumu, bet aš galiu padėti Laurai, jums ir mums visiems tik savo paties būdu. Aš negaliu nešti dvigubos apgaulės ir atsakingumo naštos. Stella, tai yra tikrás su diev".

Tuo metu Laura šaukia Lewį ir jis eina ją aplankyti.

K. Fuller apysaka gražiai parašyta. Ji duoda visą aruodą minčių skaitytojui. Jis su Lewiu turi pagaliau suprasti, kad reikia pasiaukojusios ir užjaučiančios meilės, jei norima sukurti laimingą šeimą.

J. Kuzmickis